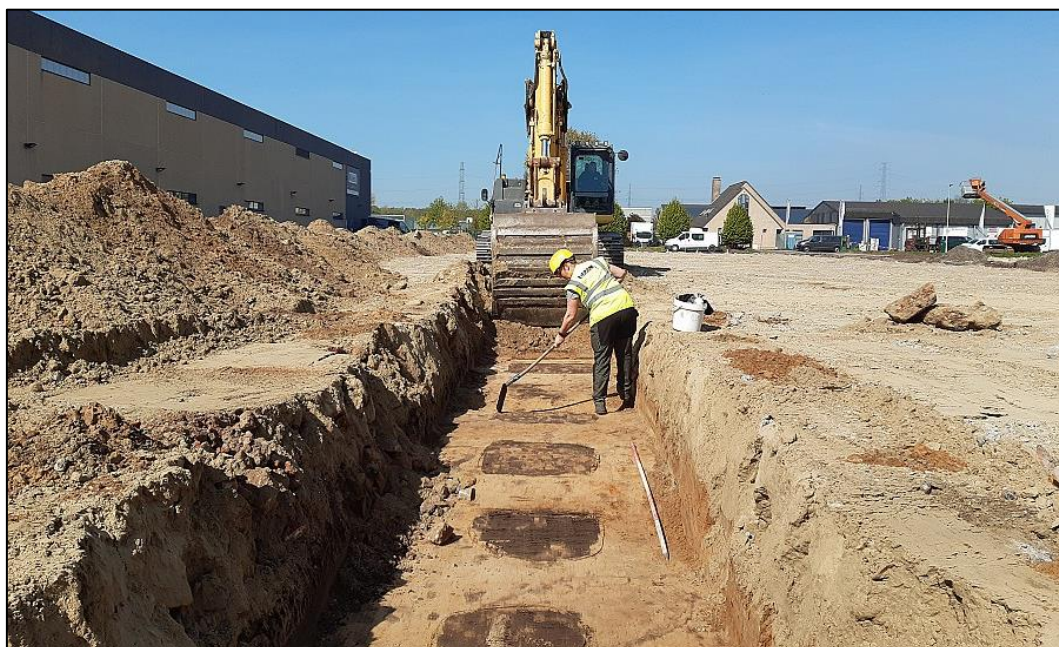

Nota

Eeklo, Ambachtenstraat 3

Deel 1: Verslag van Resultaten

Titel
Nota Eeklo, Ambachtenstraat 3. Deel 1: Verslag van Resultaten

Auteur
Ann-Sophie De Witte
met bijdrage van Leonard Dewaele

Erkende archeoloog
BAAC Vlaanderen bvba
OE/ERK/Archeoloog/2015/00020

BAAC-Projectnummer
2023-0262

Plaats en datum
Evergem, 11 mei 2023

Reeks en nummer
BAAC Vlaanderen Rapport 2491
ISSN 2033-6896

Wettelijk depot
KBR

Inhoud

1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1	<i>Administratieve gegevens .....</i>	<i>1</i>
1.2	<i>Aanleiding .....</i>	<i>4</i>
1.2.1	Algemeen	4
1.2.2	Geplande werken en impactanalyse.....	7
1.3	<i>Onderzoekstraject.....</i>	<i>11</i>
1.4	<i>Afwijkingen onderzoekstraject t.o.v. de archeologienota .....</i>	<i>11</i>
2	Proefsleuvenonderzoek.....	12
2.1	<i>Werkwijze en strategie .....</i>	<i>12</i>
2.1.1	Onderzoeksdoelstellingen	12
2.1.2	Onderzoeksvragen	12
2.1.3	Methoden en technieken	13
2.1.4	Organisatie van het vooronderzoek.....	15
2.1.5	Afwijkingen	18
2.1.6	Inbreng specialisten en externe wetenschappelijke begeleiding.....	18
2.2	<i>Assessment .....</i>	<i>21</i>
2.2.1	Landschappelijke en aardkundige situering	21
2.2.2	Interpretatie profielen	21
2.2.3	Sporen en structuren.....	25
2.2.4	Vondsten	37
2.2.5	Stalen	37
2.3	<i>Synthese onderzoeksresultaten .....</i>	<i>38</i>
2.3.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	38
2.3.2	Confrontatie met resultaten eerder vooronderzoek	38
2.3.3	Verwachting archeologisch erfgoed	39
2.3.4	Syntheseplan	40
2.3.5	Onderzoeksvragen: antwoorden	41
2.4	<i>Besluit .....</i>	<i>43</i>
2.4.1	Potentieel op kennisvermeerdering	43
2.4.2	Afweging noodzaak verder vooronderzoek	43
3	Samenvatting.....	44
4	Lijsten	45
4.1	<i>Figurenlijst .....</i>	<i>45</i>
4.2	<i>Plannenlijst .....</i>	<i>45</i>
4.3	<i>Tabellenlijst.....</i>	<i>46</i>
5	Bibliografie.....	47
6	Bijlagen.....	48
6.1	<i>Sporenlijst.....</i>	<i>48</i>
6.2	<i>Fotolijst .....</i>	<i>48</i>

6.3	<i>Allesporenkaart</i>	48

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Naam site	Eeklo, Ambachtenstraat 3		
Ligging	Ambachtenstraat 3, gemeente Eeklo, provincie Oost-Vlaanderen		
<u>SLOOP</u>			
Kadaster	Eeklo, Afdeling 2, Sectie F, Perceel 485Y		
Coördinaten	Noordwest:	x: 92478,55	y: 207822,41
	Noordoost:	x: 92589,70	y: 207822,41
	Zuidwest:	x: 92478,55	y: 207769,41
	Zuidoost:	x: 92589,70	y: 207769,41
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2023-0262		
ID in akte genomen AN	ID24658		
Oppervlak plangebied	5.124 m²		
Oppervlakte advieszone Nota	5.124 m²		

NIEUWBOUW

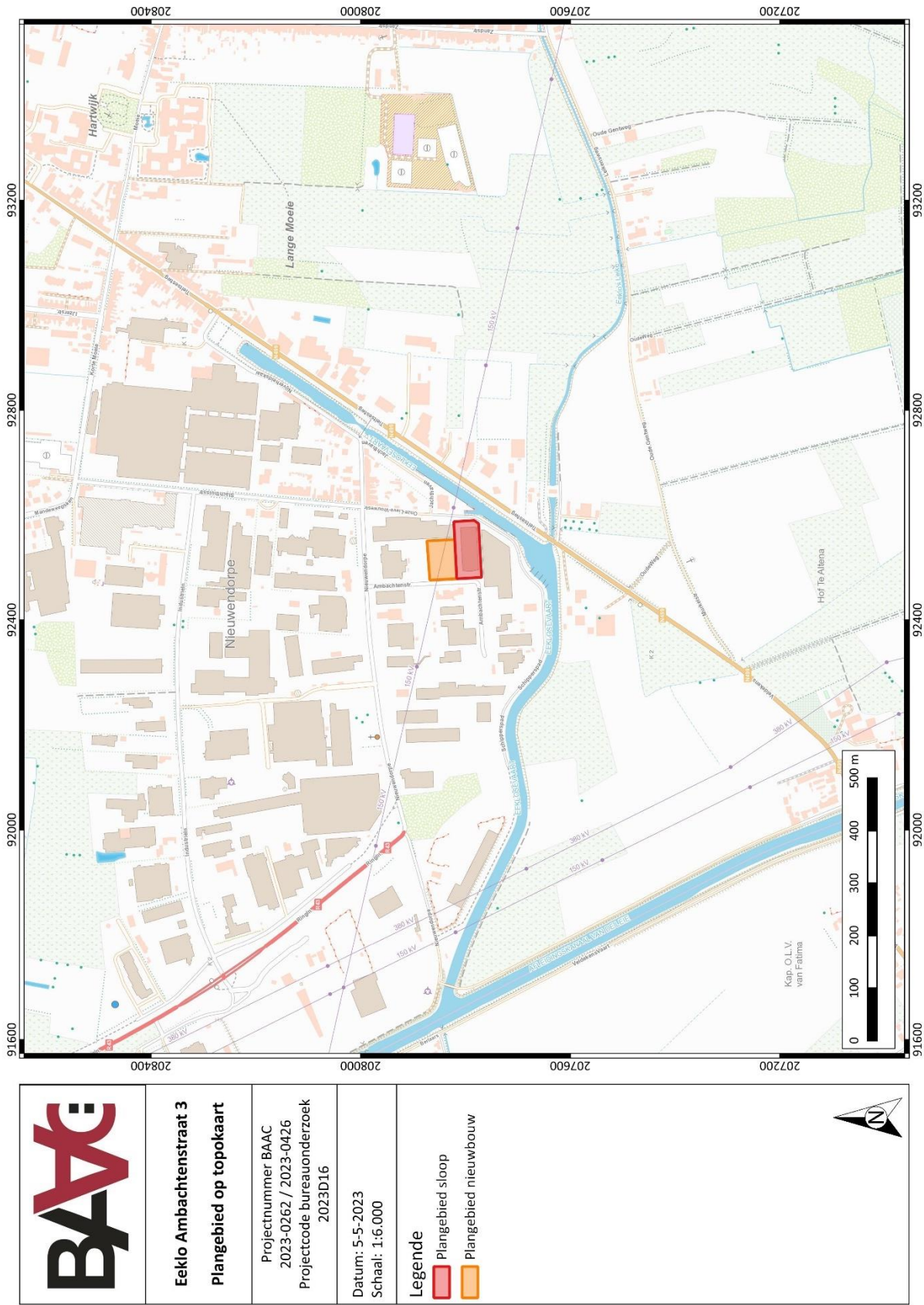
Kadaster	Eeklo, Afdeling 2, Sectie F, Perceel 481K		
Coördinaten	Noordwest:	x: 92475,88	y: 207873,58
	Noordoost:	x: 92553,41	y: 207873,58
	Zuidwest:	x: 92475,88	y: 207815,64
	Zuidoost:	x: 92553,41	y: 207815,64
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2023-0426		
ID in akte genomen AN	ID25207		
Oppervlak plangebied	24.470 m ²		
Oppervlakte advieszone Nota	3.913 m ²		

Proefsleuven- onderzoek	Projectcode	2023D16
	Veldwerkleider	Evelyn Schynkel (archeoloog)
	Erkende archeoloog	Evelyn Schynkel (Erkenningsnummer: 2021/00012)
	Betrokken actoren	Evelyn Schynkel (archeoloog) Ann-Sophie De Witte (archeoloog) Leonard Dewaele (aardkundige)
	Betrokken derden	N.v.t.

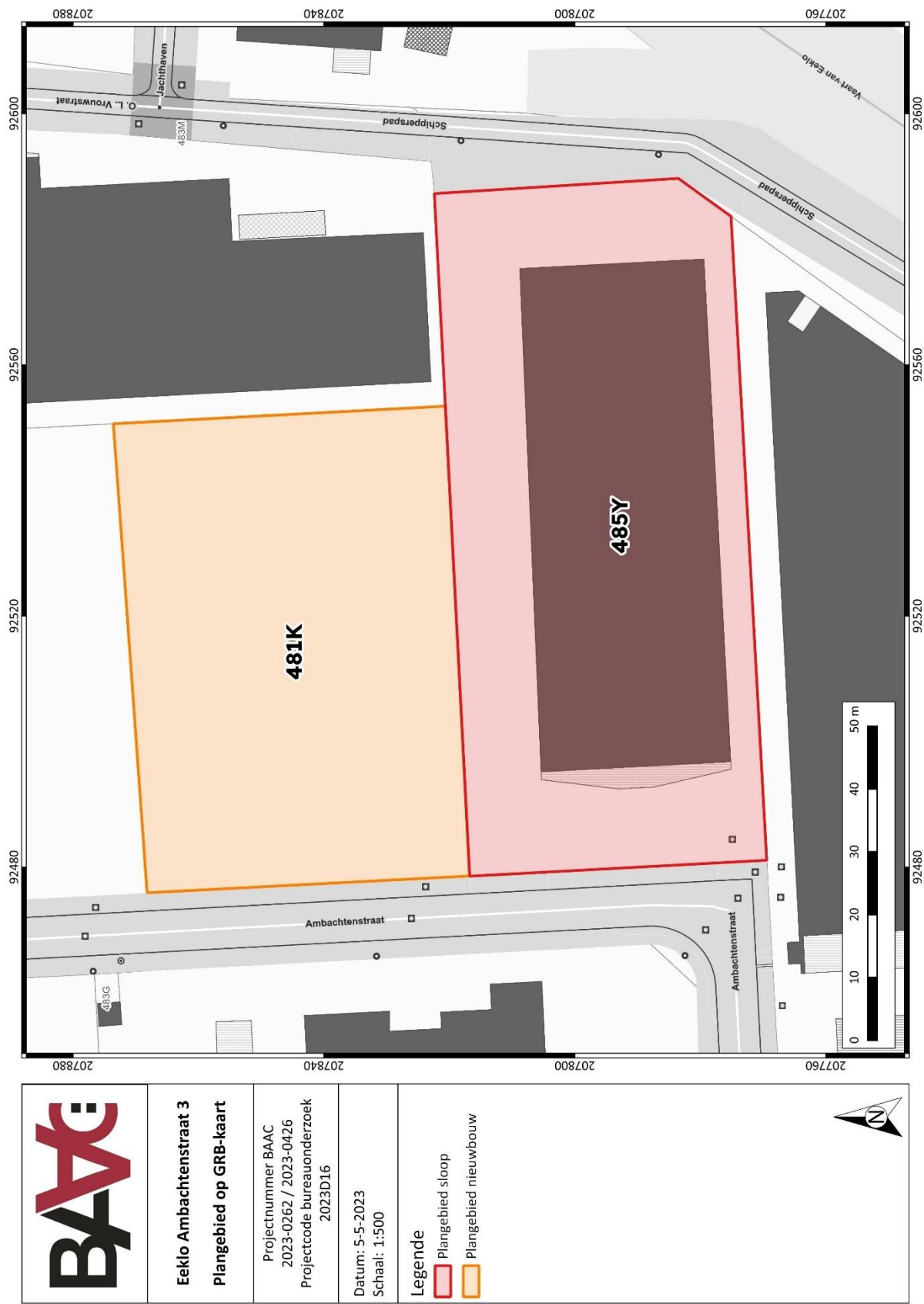
Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen¹ of het portaal Databank Ondergrond Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

¹ GEOPUNT VLAANDEREN 2023 – administratief, historisch, orthofotografisch

² DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN 2023 – geografisch

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 05/05/2023)

Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 05/05/2023)

1.2 Aanleiding

1.2.1 Algemeen

De voorliggende nota omvat de uitgestelde uitvoer van de maatregelen opgelegd na eerder archeologisch vooronderzoek. Voor het onderzochte terrein werden twee archeologienota's opgemaakt (Plan 3).

De resultaten van het bureauonderzoek ter hoogte van perceel 481K werden gerapporteerd in de archeologienota *"Archeologienota Eeklo, Ambachtenstraat 3 - Nieuwbouw"* (ID25426)³

Het reeds uitgevoerde vooronderzoek omvatte enkel een bureauonderzoek (2022G228) en een landschappelijk bodemonderzoek (2022I2016). Het landschappelijk bodemonderzoek werden in 2022 uitgevoerd door BAAC Vlaanderen bvba, waarna het bureauonderzoek in 2023 afgerond werd. De synthese van het bureauonderzoek luidde als volgt:

"Naar aanleiding van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Ambachtenstraat 3-5 en Nieuwendorpe 33/C te Eeklo, heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgesteld. De initiatiefnemer plant op het terrein de nieuwbouw van twee fabrieken. Hierbij worden mogelijke archeologische waarden verstoord. Het doel van deze archeologienota was het inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied en het opstellen van een programma van maatregelen voor een (eventueel) vervolgonderzoek.

Voor het bureauonderzoek werd gebruik gemaakt van zoveel mogelijk beschikbare bodemkaarten, geologische kaarten, historische kaarten en archeologische gegevens. Op deze manier kon een inschatting worden gemaakt van het onderzoek potentieel van het plangebied en kon een specifieke verwachting ten aangaan van de archeologische waarden op het terrein worden vastgesteld.

Een groot deel van het plangebied bestaat uit bestaande fabrieksgebouwen. De geplande werken binnen deze gebouwen zullen geen bijkomende impact op de bodem betekenen, waardoor hier geen potentieel op kennisvermeerdering geldt. In de rest van het plangebied zouden de geplande werken wel een impact hebben op de bodem.

Het bureauonderzoek toonde aan dat het plangebied en zijn omgeving waardevolle archeologische resten zou kunnen bevatten en dit minstens vanaf de steentijd tot en met de nieuwe tijd. In de zone van het plangebied waar de geplande werken een impact zouden hebben op het eventueel aanwezig archeologisch erfgoed is er bijgevolg mogelijkheid op kennisvermeerdering. Onderzoek naar eventuele aanwezige artefacten- en/of sporensites is waardevol en zou nieuwe inzichten kunnen bieden in oudere bewoningsfases van het plangebied.

*Om de archeologische verwachting zoals bepaald uit het bureauonderzoek te concretiseren, werd een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat de bodem in de geselecteerde onderzoekszone onvoldoende intact bleek voor bewaring van steentijd(artefacten)sites. Er geldt echter wel nog een sporenpotentieel, waardoor verder archeologisch onderzoek in de advieszone noodzakelijk wordt geacht. Het vervolgtraject wordt uitgeschreven in het bijhorende Programma van Maatregelen."*⁴

³ ZWITSER et al. 2023

⁴ ZWITSER et al. 2023

Voor de sloop van het bestaande winkelgebouw op perceel 485Y werd een afzonderlijke vergunningsaanvraag ingediend, bijgevolg werd hiervoor ook een aparte archeologienota opgemaakt: “Archeologienota Eeklo, Ambachtenstraat 3 - Sloopdossier” (ID24658)⁵.

Het reeds uitgevoerde vooronderzoek omvatte enkel een bureauonderzoek (2022L144). Dit bureauonderzoek werd in 2022 uitgevoerd door BAAC Vlaanderen bvba. De synthese van het bureauonderzoek luidde als volgt:

"Naar aanleiding van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen aan de Ambachtenstraat 3 - Sloopdossier te Eeklo, heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgesteld. De initiatiefnemer wil op het terrein het huidige gebouw slopen. Hierbij worden mogelijke archeologische waarden verstoord. Het doel van deze archeologienota was het inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied en het opstellen van een programma van maatregelen voor een vervolgonderzoek. Gebaseerd op de resultaten van het uitgevoerde bureauonderzoek wordt een proefsleuvenonderzoek aanbevolen.

Voor het bureauonderzoek werd gebruik gemaakt van zoveel mogelijk beschikbare bodemkaarten, geologische kaarten, historische kaarten en archeologische gegevens. Op deze manier kon een inschatting worden gemaakt van het archeologisch potentieel van het plangebied aan de hand van bodem- en aardkundige gegevens en kon een specifieke verwachting ten aangaan van de archeologische waarden op het terrein worden vastgesteld. Het volledige plangebied is tegenwoordig bebouwd of verhard maar op basis van het bureauonderzoek lijkt deze ingreep beperkt geweest te zijn. Het bureauonderzoek toonde eveneens aan dat het plangebied waardevolle archeologische resten zou kunnen bevatten minstens vanaf de bronstijd tot en met de nieuwe tijd.

Uit de resultaten van het bureauonderzoek bleek dat de werken waarvoor een vergunning moet worden aangevraagd een impact zullen hebben op het eventueel aanwezig archeologisch erfgoed. Hier is de kans dan ook reëel dat archeologische sporen bewaard zijn gebleven die bovendien potentieel erg waardevol kunnen zijn en nieuwe inzichten kunnen bieden in oudere bewoningsfases van het plangebied.

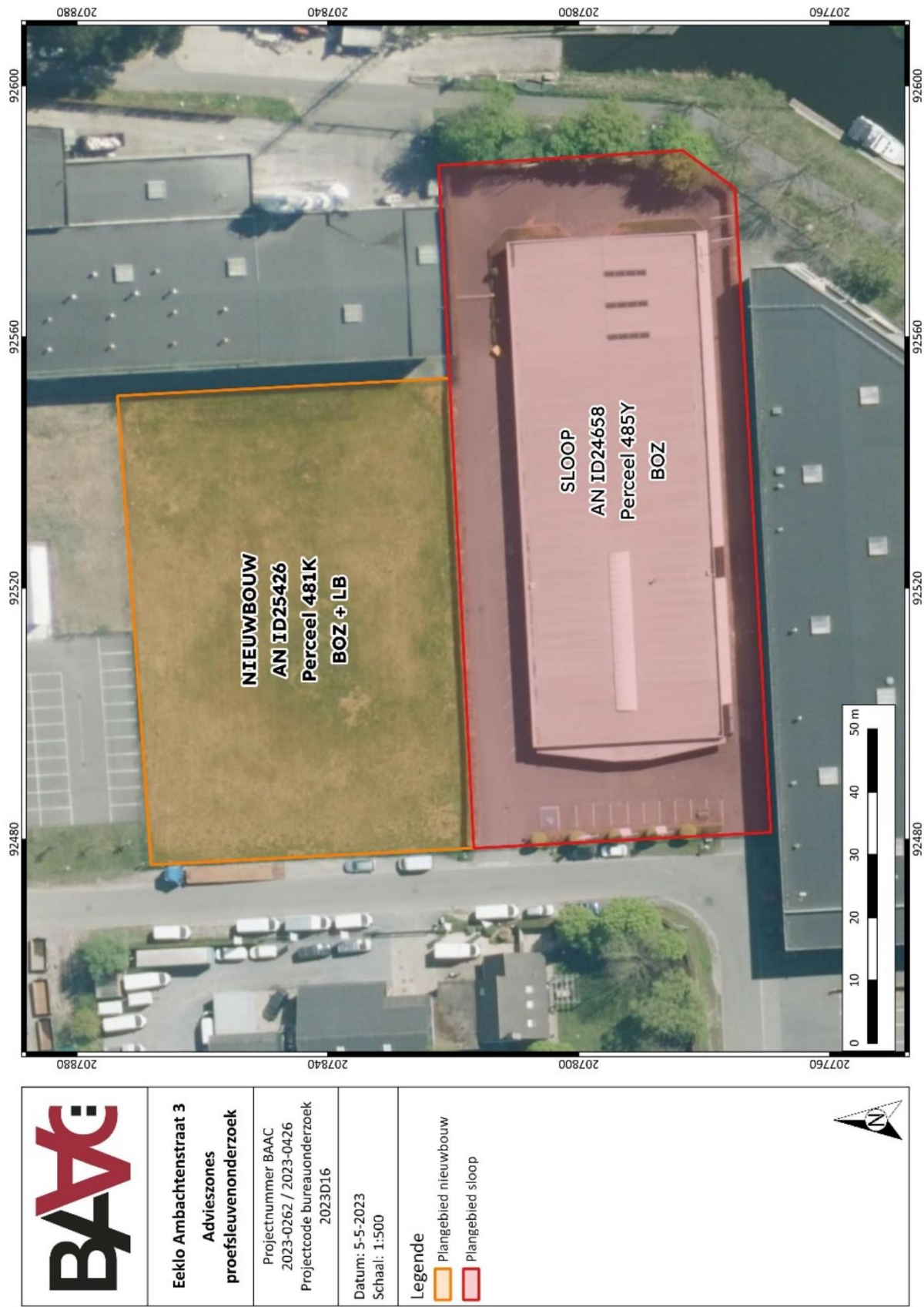
*De voorwaarden voor het geadviseerde proefsleuvenonderzoek worden uitgeschreven in het bijhorende Programma van Maatregelen."*⁶

Op basis van bovenvermelde vooronderzoeken werden twee advieszones geselecteerd voor verder onderzoek aan de hand van proefsleuven. Aangezien de advieszones aan elkaar grenzen werd geopteerd om het proefsleuvenonderzoek op beide terreinen te combineren en deze op hetzelfde moment uit te voeren. Op deze manier wordt geen versnipperd beeld bekomen van de resultaten, wat de ruimtelijke analyse van eventuele archeologische sporen ten goede komt. Aangezien het proefsleuvenonderzoek in beide zones gelijktijdig uitgevoerd werd, worden de resultaten van dit onderzoek gebundeld en gerapporteerd in één nota (2023D16).

⁵ ZWITSER & VAN BELLE 2022

⁶ ZWITSER & VAN BELLE 2022

Plan 3: Advieszones proefsleuvenonderzoek op orthofoto (digitaal; 1:1; 05/05/2023)

1.2.2 Geplande werken en impactanalyse

De opdrachtgever plant op het terrein een uitbreiding van de huidige fabriek. Er worden op het terrein (percelen 485Y en 481K) nieuwe fabrieksgebouwen voorzien met omliggende verharding en groenzone. Alvorens deze werken kunnen aanvangen dient het huidige winkelpand ter hoogte van perceel 485Y gesloopt te worden.

Sloop⁷

Op perceel 485Y wordt het handelspand gesloopt en de verharding van de parking uitgebrouwen (Plan 4). Deze ingreep zal 40 cm diep verstoren. Het verwijderen van de stookolietank zal lokaal een diepere verstoring teweegbrengen. Er moet rekening gehouden worden met een diepte van 1,5 m voor een oppervlak van 9 m². Ook voor het verwijderen van de hierboven beschreven funderingsvoeten zal een diepere verstoring plaatsvinden.

Ten slotte zal het terrein opnieuw opgehoogd worden tot de huidige hoogte van het maaiveld alvorens een nieuwbouw gerealiseerd zal worden.

Nieuwbouw⁸

De uitbreiding van de fabriek zal plaatsvinden middels nieuwbouw op percelen 485Y en 481K. De nieuwbouw is voorzien van een laadkaai voor vrachtwagens (Plan 5).

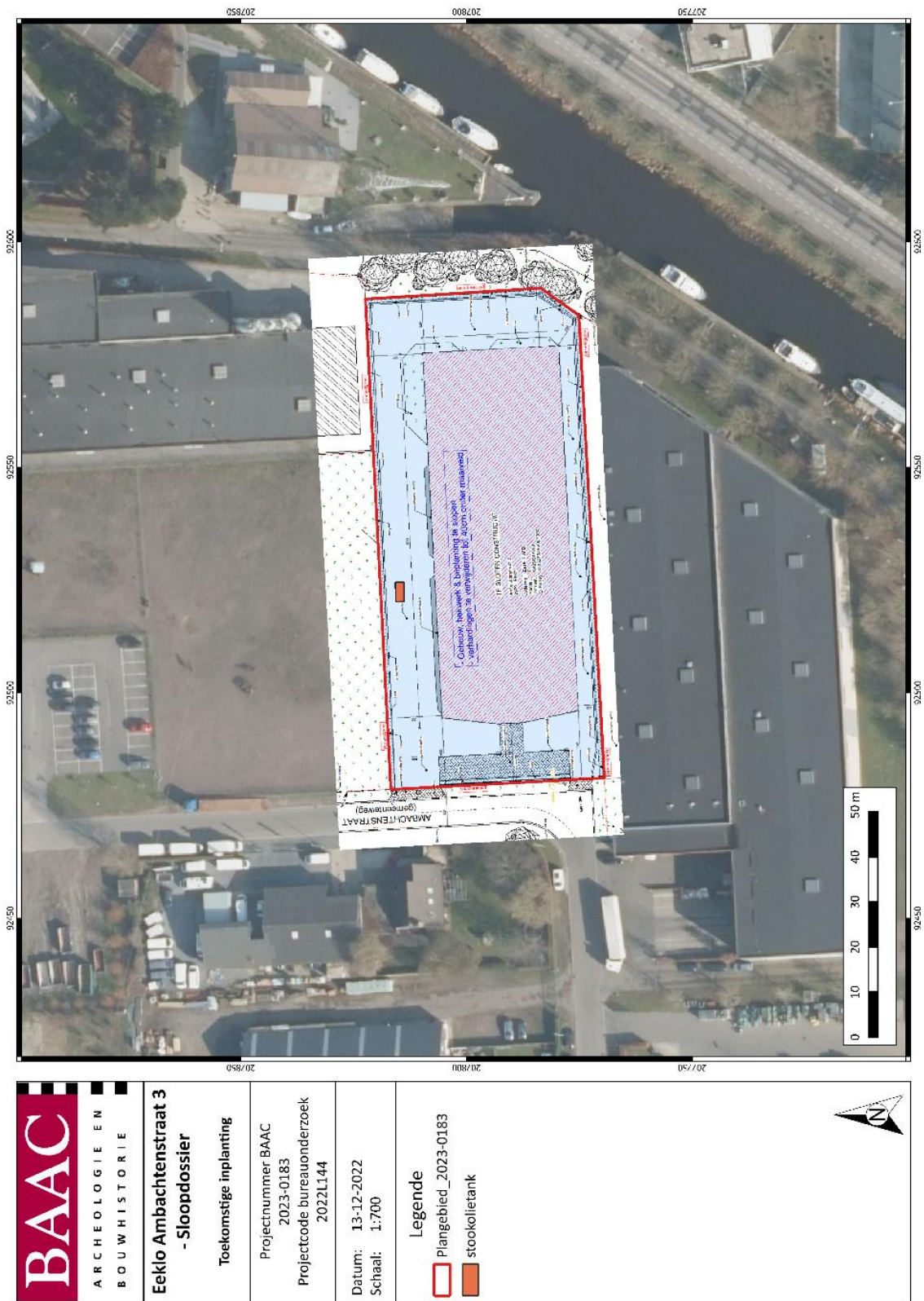
De geplande werken zijn divers en zullen reiken tot dieptes variërend van + 7,42 m TAW tot + 5,72 m TAW (0-pas, op + 7,97 m TAW). De plaatselijke funderingen middels voeten/zolen en palen reiken dieper (Figuur 1). De omvang van deze structuren is echter beperkt. Om de werken mogelijk te maken zal eveneens minstens de teelaarde verwijderd moeten worden.

Het maaiveld ter hoogte van perceel 485K bevindt zich nu tussen + 7,2 en 7,8 m TAW. De impact van de grootschaliger werken zal bijgevolg minstens het verwijderen van de teelaarde inhouden en reiken tot maximaal 2,08 m onder maaiveld.

Bovenop bovenvermelde ingrepen wordt een buffer van 20 cm gerekend omwille van verstoring van het onderste werkniveau dat gewoonlijk plaatsvindt bij uitvoering van de werken door werfverkeer, weersinvloeden, drukverschillen en aanpassing van de waterhuishouding van het terrein...

⁷ ZWITSER & VAN BELLE 2022

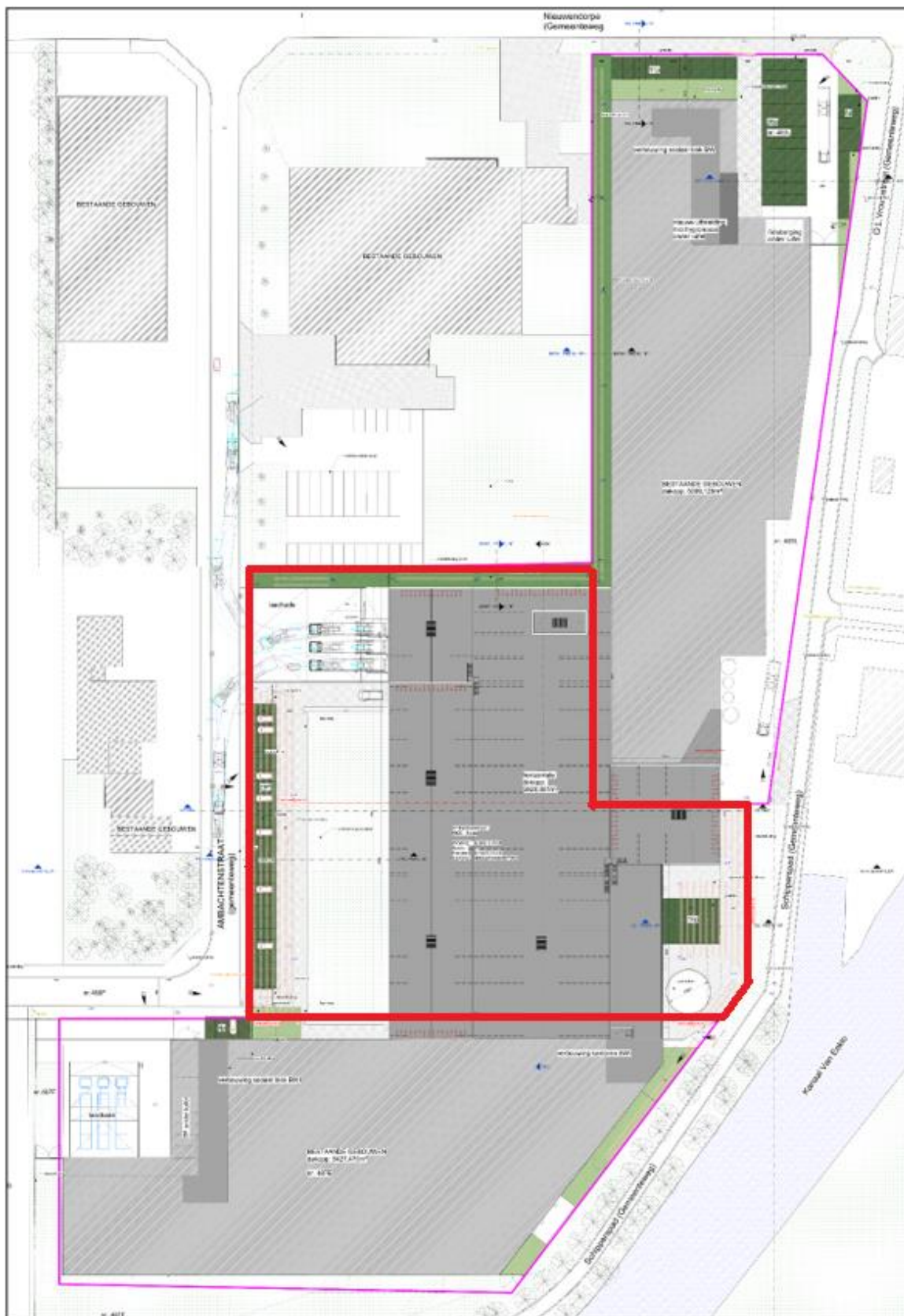
⁸ ZWITSER et al. 2023

Plan 4: Plangebied van de sloop met weergave van toekomstige inplanting⁹ op orthofoto (digitaal; 1:1; 12/12/2022)¹⁰

⁹ Plan aangebracht door initiatiefnemer.
¹⁰ ZWITSER & VAN BELLE 2022

Plan 5: Inplantingsplan nieuwe toestand met aanduiding perceel 481K en 485Y (rood)¹¹

¹¹ ZWITSER et al. 2023

Figuur 1: Doorsnedes van de toekomstige inplanting¹²

¹² ZWITSER et al. 2023

1.3 Onderzoekstraject

Het verder vooronderzoek opgelegd in het Programma van Maatregelen bij archeologienota's ID25426¹³ en ID24658¹⁴ omvatte een proefsleuvenonderzoek. Dit onderzoek werd uitgevoerd door BAAC Vlaanderen bvba, onder leiding van archeoloog Evelyn Schynkel.

1.4 Afwijkingen onderzoekstraject t.o.v. de archeologienota

Zoals reeds vermeld werden voor het onderzochte terrein twee afzonderlijke archeologienota's opgemaakt (ID25426 en ID24658). Binnen elke archeologienota werd een advieszone (perceel 481K en perceel 485Y) geselecteerd voor verder onderzoek door middel van proefsleuven.

Aangezien de advieszones aan elkaar grenzen werd geopteerd om het proefsleuvenonderzoek op beide terreinen te combineren en deze op hetzelfde moment uit te voeren. Op deze manier wordt geen versnipperd beeld bekomen van de resultaten, wat de ruimtelijke analyse van eventuele archeologische sporen ten goede komt. De resultaten van dit onderzoek worden bijgevolg gebundeld en gerapporteerd in voorliggende nota.

---

¹³ ZWITSER et al. 2023

¹⁴ ZWITSER & VAN BELLE 2022

2 Proefsleuvenonderzoek

2.1 Werkwijze en strategie

2.1.1 Onderzoeksdoelstellingen

Proefsleuvenonderzoek is erg geschikt voor het opsporen van archeologische ensembles onder de vorm van grondsporen op rurale terreinen met een grote oppervlakte. Belangrijk hierbij is dat het sleuvenonderzoek aanleiding is voor een verdere evaluatie van het terrein in een archeologienota.

Indien de kans op aanwezigheid van waardevolle archeologische ensembles vrijwel onbestaande wordt ingeschat, is het sleuvenonderzoek in regel het eindpunt van het archeologisch traject. Wanneer de kans hoog wordt ingeschat, wordt binnen de archeologienota een advies voor een vervolgetraject geformuleerd. Vaak bestaat dit uit een vlakdekkende opgraving op specifiek afgebakende zones van het onderzoeksterrein.

Tijdens dergelijk onderzoek is het van belang dat slechts een beperkt deel van het plangebied onderzocht wordt. Archeologische sporen worden tijdens een sleuvenonderzoek immers niet volledig onderzocht. Om de kans op de beschadiging van het archeologisch ensemble te beperken, wordt een dekkingsgraad van 10%-15% vooropgesteld. Zo wordt het resultaat van het onderzoek bereikt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

Deze onderzoeksopdracht kadert binnen de doelstelling van het vooronderzoek – het vaststellen van de aanwezigheid van een archeologische site en de karakteristieken en bewaringstoestand van deze site, alsook een analyse van de relatie met het landschap, de waarde en de impact van de geplande werken – die tijdens het voorgaande vooronderzoek niet werd gehaald.

2.1.2 Onderzoeksvragen

Bij het proefsleuvenonderzoek moeten volgens het PvM van de archeologienota (ID25426/24658) minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

Bodem en paleolandschap

- Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?
- Komt de registratie overeen met deze zoals gekend uit het landschappelijk bodemonderzoek? Bespreek.
- Sporenbestand
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?

- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

Verder archeologisch onderzoek

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?
- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
  - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
  - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
  - o Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
  - o Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

2.1.3 Methoden en technieken

Algemene bepalingen

Voor de *algemene bepalingen* wordt verwezen naar de desbetreffende hoofdstukken in de Code Goede Praktijk.¹⁵

Specifieke methodologie

De specifieke methodologie werd gerapporteerd in het Programma van Maatregelen van de archeologienota (ID25426/ID24658). Deze omvatte volgende elementen:

Inplanting proefsleuven

De methode van parallelle proefsleuven wordt gebruikt (Plan 6). Over het terrein worden systematisch parallelle proefsleuven van ca. 1,80 - 2 m breed aangelegd met een tussenafstand van maximaal 15 meter. Het plangebied kent geen uitgesproken natuurlijk reliëf. Bij de aanleg van de proefsleuven op perceel 485Y moet rekening gehouden worden met de locatie van de funderingsvoeten van het huidige gebouw. Idealiter worden de sleuven tussen deze funderingen in geplaatst. De sleuven op perceel 481K worden ingepland in de lengte van het terrein, evenwijdig aan deze die op het naastliggende perceel werden geadviseerd. De precieze locatie van bijkomende kijkvensters bij deze proefsleuven is vrij te bepalen op basis van het aangetroffen sporenbestand.

¹⁵ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020.

Oppervlakte en dekkingsgraad onderzoek

Perceel 481K

Er wordt 243 lopende meter proefsleuven ingepland, goed voor 438 m² onderzochte oppervlakte. Het totale terrein is 3.913 m² groot. Op deze manier wordt met de proefsleuven 11,2 % van het terrein onderzocht.

Perceel 485Y

Er wordt 400 lopende meter proefsleuven ingepland, goed voor 723,85 m² onderzochte oppervlakte. Het totale terrein is 5.124,16 m² groot. Op deze manier wordt met de proefsleuven 14,1 % van het terrein onderzocht.

De bedoeling is om met de proefsleuven en de kijkvensters ca. 12,5% van het terrein te onderzoeken.

Selectie vondsten

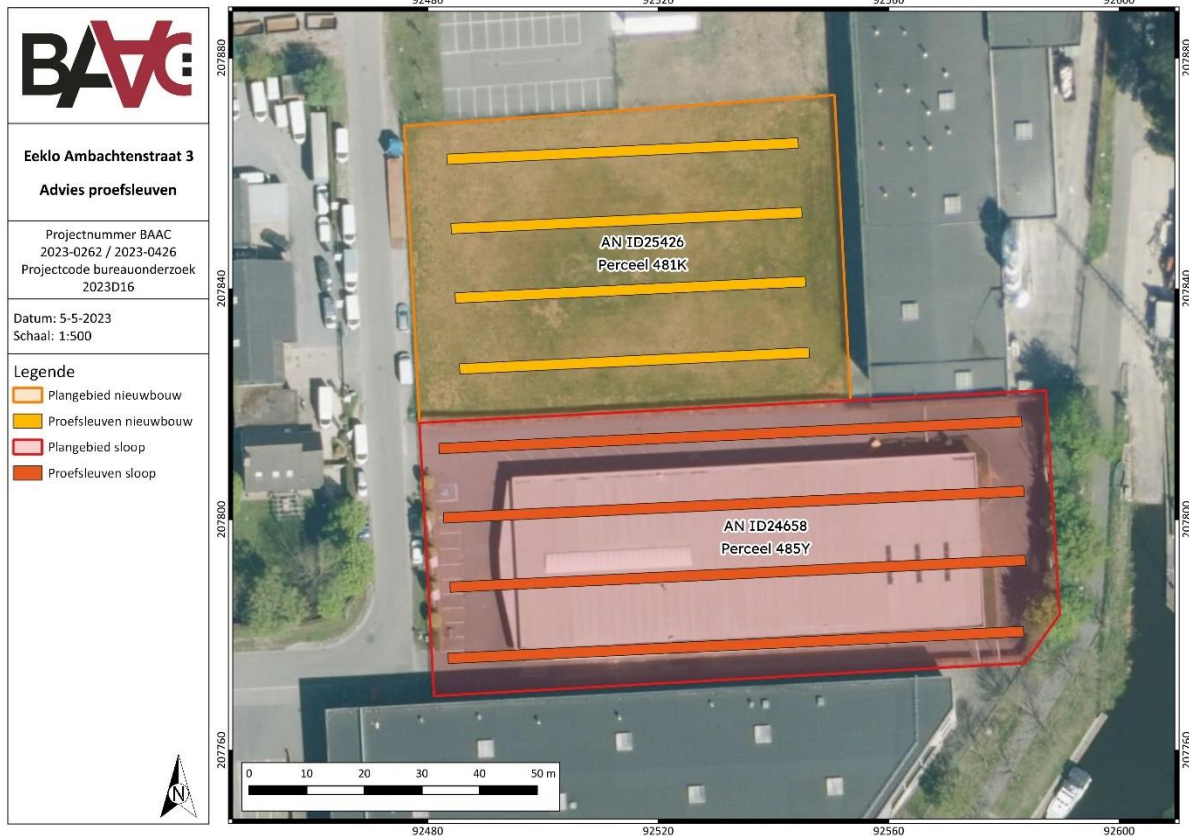
Alle vondsten die tijdens de aanleg van de proefsleuven en het opschaven, couperen en afwerken van de sporen worden aangetroffen, worden verzameld en geregistreerd. Bij relevante archeologische sporen of bodemeenheden wordt daarenboven actief op zoek gegaan naar vondsten. Enkel in sporen met een duidelijk recente ouderdom worden niet alle vondsten systematisch ingezameld.

Staalname

Er worden in regel geen stalen genomen tijdens het onderzoek. Enkel gevoelige en relevante archeologische sporen of bodemeenheden worden indien gewenst bemonsterd. Deze bemonstering kadert echter niet binnen het beantwoorden van de onderzoeksvraagstelling zoals geformuleerd in de onderzoeksvragen. Dergelijke staalname en mogelijke verdere analyse van deze stalen dient dan ook bijkomend gemotiveerd te worden en gekaderd te worden binnen bijkomende onderzoeksvragen.

Referentieprofielen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek worden profielen geregistreerd, teneinde een zo representatief mogelijk beeld te bekomen van de bodemkundige en quartairgeologische opbouw van het plangebied. Rekening houdende met de natuurlijke, archeologische en technische omstandigheden worden deze profielen gelijkmatig over de hele site verspreid. Indien de veldwerkleider het noodzakelijk acht, of wanneer een afwijkende bodemopbouw wordt waargenomen wordt een representatieve selectie als referentieprofiel beschreven. Deze worden per laag of horizont lithologisch en bodemkundig beschreven. Belangrijke bodemeigenschappen, zoals textuur, oxidoreductie, kalkgehalte, biologische processen, chemische processen, mineralogische processen en bodemhorizonten werden gedetermineerd en beschreven. De beschrijving van de profielen gebeurde conform de FAO guidelines for soil description en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems worden gedetermineerd conform het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

Plan 6: Inplanting voorgeschreven proefsleuven op orthofoto (AN ID24658/25426) (digitaal; 1:1; 05/05/2023).

2.1.4 Organisatie van het vooronderzoek

Het onderzoek werd uitgevoerd op 3 en 4 mei 2023 onder leiding van erkende archeoloog Evelyn Schynkel. Zij werd hierbij bijgestaan door archeoloog Ann-Sophie De Witte.

Er werden negen proefsleuven / werkputten aangelegd en drie kijkvensters voor een totale oppervlakte van 1.047,37 m². Wegens de aanwezigheid van obstakels en verstoringen kon het proefsleuvenonderzoek niet volledig uitgevoerd worden zoals beschreven in het programma van maatregelen (zie verder).

De proefsleuven werden aangelegd met behulp van een kraan op rupsbanden van 38,4 ton met een gladde graafbak van 1,80 m. Van alle proefsleuven werden overzichtsfoto's gemaakt. De proefsleuven en sporen werden ingetekend door middel van een GPS van het type Geomax Zenith 25 PRO en gedocumenteerd aan de hand van beschrijvingen. Indien een spoor zich tegen de putwand bevond, werd het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Sporen-, foto- en vondstenlijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend van een GIS-omgeving werden de verzamelde data verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.

Figuur 2: Foto's van het terrein ter hoogte van perceel 485Y tijdens het onderzoek

Figuur 3: Foto's van het terrein ter hoogte van perceel 481K tijdens het onderzoek

Figuur 4: Foto's methodiek

2.1.5 Afwijkingen

Afwijkingen t.a.v. de CGP

Het onderzoek werd uitgevoerd volledig conform de Code van Goede Praktijk.

Afwijkingen t.a.v. de specifieke methodologie

Ter hoogte van perceel 481K werd het onderzoek uitgevoerd zoals voorgesteld in de specifieke methodologie. De aangelegde proefsleuven wijken niet af van de geadviseerde inplanting.

In het westen van perceel 485Y was de verharding van de voormalige parking nog aanwezig waardoor WP1 - WP4 niet over de volledige lengte van het terrein aangelegd konden worden (Figuur 5). Bijgevolg werd parallel aan de parking een bijkomende dwarsseuf aangelegd (WP5). In het noorden van perceel 485Y was nog een stookolietank aanwezig die reeds gedeeltelijk uitgegraven werd (Figuur 6). Om deze te vermijden werd WP4 ca. 2 m opgeschoven in zuidelijke richting. (Plan 7).

Aan de hand van de beschreven methode werden negen proefsleuven / werkputten aangelegd voor een totale oppervlakte van 1.047 m². De totale advieszone voor het proefsleuvenonderzoek omvat 9.037 m². Door de nog aanwezige parking kon een oppervlakte van ca. 590 m² niet onderzocht worden. Bijgevolg werd een oppervlakte van 8.477 m² onderzocht, goed voor een dekkingsgraad van 12,39%.

2.1.6 Inbreng specialisten en externe wetenschappelijke begeleiding

Er werd geen beroep gedaan op externe specialisten.

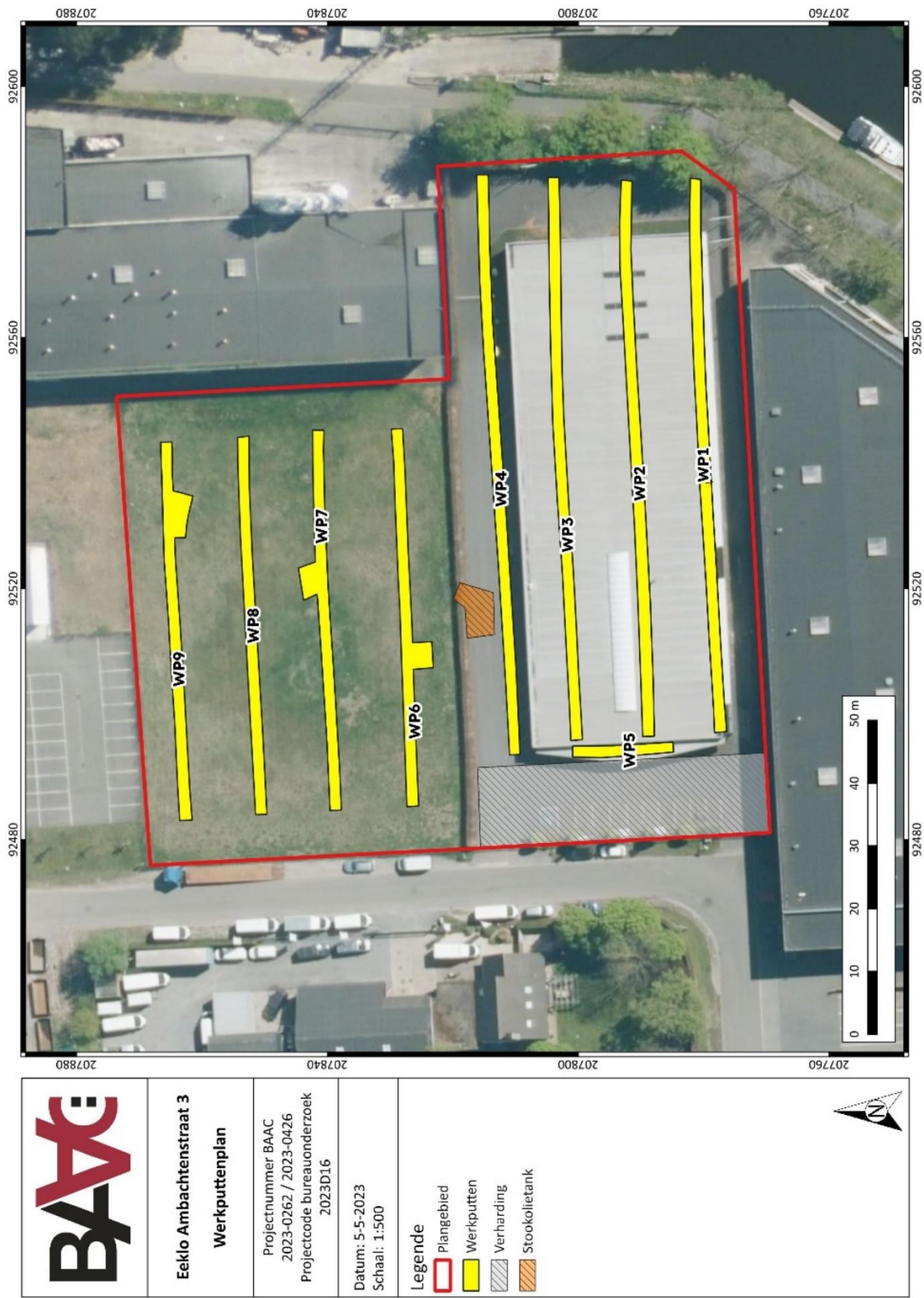

Figuur 5: Niet uitgebroken verharding van de voormalige parking

Figuur 6: Stookoliettank ter hoogte van perceel 485Y

Plan 7: Aangelegde proefsleuven en kijkvensters, met aanduiding reden tot afwijkingen (digitaal; 1:1; 05/05/2023)

2.2 Assessment

2.2.1 Landschappelijke en aardkundige situering

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de Vlaamse Vallei. De Vlaamse Vallei is een depressie, een complex van deels bedolven thalwegen. Deze zijn vanaf het midden-cromeriaan door fluviatiele processen uitgeschuurd tot diep in het paleogeen- en neogeensubstraat en is in de loop van het weichseliaan opgevuld geraakt. De dikte van dit jong-quartaire opvulpakket kan meer dan 25 m, en kan plaatselijk zelfs 30 m bedragen.

De Vlaamse Vallei is een reliëfarm, laag en vlak gebied en maakt deel uit van zandig Vlaanderen. Het gebied bevindt zich ten oosten en ten noorden van het heuvelcomplex Oedelem-Zomergem-Adegem. De kern van de Vlaamse Vallei ligt ten noorden van Gent, tussen Maldegem en Stekene.

De hoogte ligt er gemiddeld lager dan + 10 m TAW. De Vlaamse Vallei heeft oostelijke en zuidelijke uitlopers. De zuidelijke uitlopers vallen min of meer samen met de Leievallei, de Boven-Schelde en Dendervallei. De oostelijke uitlopers strekken zich uit over de as Rupel-Dijle-Demer tot in de buurt van Werchter. In vergelijking met de Scheldevallei komen in de Leievallei dikkere afzettingen over een grotere breedte voor. Het quartaire dek is er dikker en aan de westelijke zijde ook lemiger.

Op de quartairgeologische kaart 1:50.000 is het plangebied gekarteerd als KFcx (klastisch holoceen op weichelsiaan fluvioperiglaciaal faciës op continentaal eemiaan op pre-eemiaan).

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als ZdP (natte zandbodems met een dikke antropogene en sterk gehomogeniseerde bovengrond (ploeglaag)) en ZcP (matig droge zandbodem zonder profiel of met onbepaald profiel) en wordt grotendeels omringd door OB (bebouwde zone), Zbh (droge zandbodems met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont), OT (sterk vergraven gronden), ON (opgehoogde gronden), SdP (O) en SdP (matig natte lemig zandbodem zonder profiel of met onbepaald profiel).

2.2.2 Interpretatie profielen

Op basis van het eerder uitgevoerde landschappelijke bodemonderzoek ter hoogte van perceel 481K werd reeds een beeld gevormd van de bodemopbouw binnen de noordelijke zone van het plangebied. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden verspreid over de verschillende proefsleuven bijkomend vier profielen geplaatst om de resultaten uit de eerdere onderzoeken te verifiëren en om de bodemopbouw op perceel 485Y ook in kaart te brengen (Plan 8).

Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek bleek de bodem een AC-profiel te vertonen, veelal met een -al dan niet verstoorde- Ap₂-horizont, zonder AC-overgangshorizont tussen beide. De top van de moederbodem (C-horizont) bevindt zich 50 à 70 cm onder het maaiveld.

Het beeld van een AC-bodemprofiel zonder overgangshorizont werd tijdens het proefsleuvenonderzoek grotendeels bevestigd. Alle vier bodemprofielen tonen een toplaag (A-horizonten) die de moederbodem abrupt afdopt. In profielen 1.1 en 3.1 bevindt zich boven de Ap-horizont nog een Au-horizont: een artificiële horizont. Deze is niet waargenomen tijdens het landschappelijk bodemonderzoek, daar dit onderzoek beperkt bleef tot perceel 481K, terwijl

deze profielen zich op perceel 485Y bevinden. Deze Au-horizonten worden gekenmerkt door o.a. de aanwezigheid van een antropogene puin-/grindlaag (profiel 1.1).

In profiel 3.1 bevindt zich zeer lokaal een AC-overgangshorizont tussen de Ap- en C-horizonten. Het zeer lokale aspect van deze AC-overgangshorizont leert waarom deze niet waargenomen werd tijdens het landschappelijk bodemonderzoek, en is een extra argument dat de aftopping van de moederbodem bewijst. In profiel 6.1 rust de Ap-horizont echter niet op een zuivere C-horizont, maar op een BC-overgangshorizont, te oordelen aan de ijzeraanrijking aan de top. Het is onduidelijk of er ooit een ijzerrijke Bs-horizont aanwezig was die vernietigd is en opgenomen in de bouwvoor, of dat de profielontwikkeling incompleet is en enkel de top van deze BC-overgangshorizont opgenomen is in de bouwvoor.

In de andere boorpunten gaat de top laag rechtstreeks over op de moederbodem. Deze bevat ijzervlekken, die in profiel 1.1 een gleyig aspect aannemen, waardoor deze gelezen wordt als een Cg-horizont. In profiel 1.1 is onderaan het profiel, onder de Cg-horizont en met de bovengrens op een diepte van 135 cm onder het maaiveld een veenpakket waargenomen (H-horizont).

Het veenpakket in profiel 1.1 is conform de verwachtingen via de quartairgeologische kaart (1:50:000) waarin het plangebied gekarteerd is als type KFcX, waarbij karteereenheid F staat voor fluvioperiglaciale afzettingen uit het weichseliaan, inclusief enige intercalaties. De bovenliggende C-horizont, alsook de moederbodem in de andere profielen, is opgebouwd uit fijn zand. Dit is conform de verwachtingen op basis van het voorafgaand bureauonderzoek en het voorafgaand landschappelijk booronderzoek. Hierbij is dit zand ofwel een stuifzand van eolische origine, of zand van fluvioperiglaciale origine.

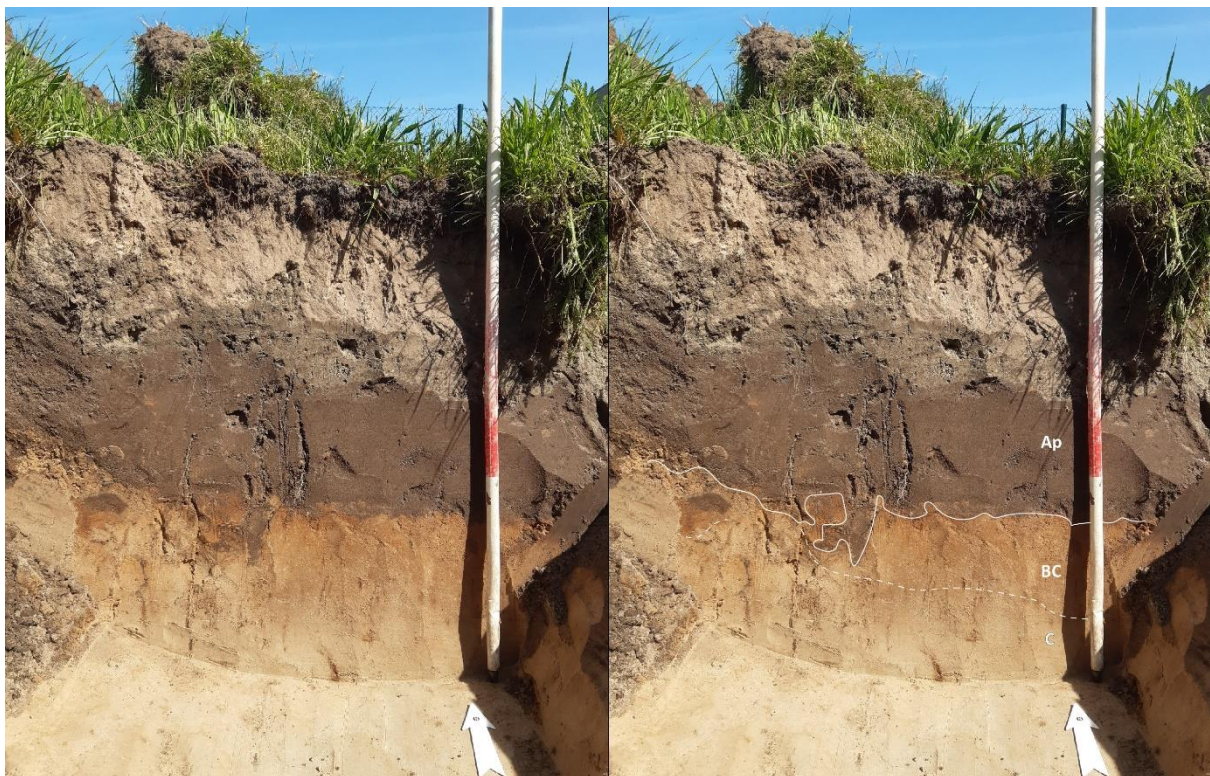

Figuur 7: Profiel 1.1 zonder (links) en met (rechts) aanduiding van de verschillende bodemhorizonten.

Figuur 8: Profiel 3.1 zonder (links) en met (rechts) aanduiding van de verschillende bodemhorizonten.

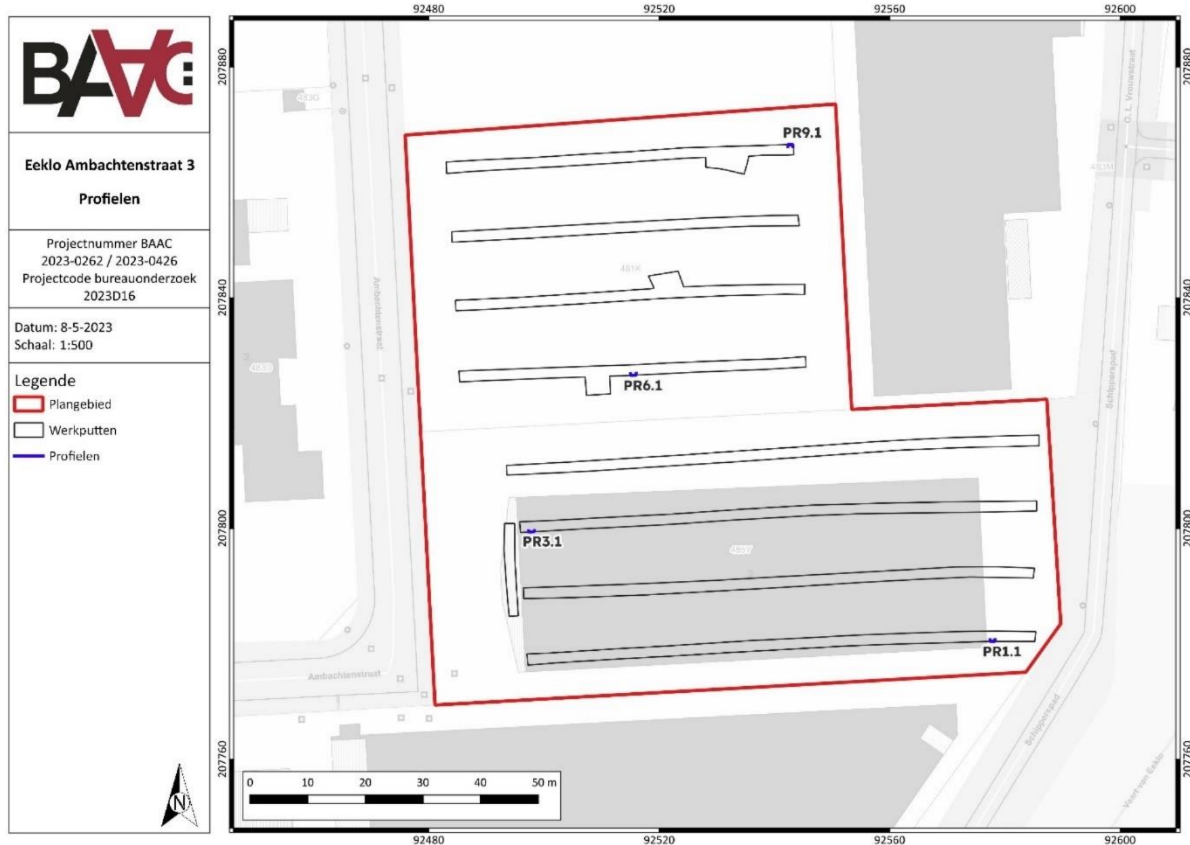

Figuur 9: Profiel 6.1 zonder (links) en met (rechts) aanduiding van de verschillende bodemhorizonten.

Figuur 10: Profiel 9.1 zonder (links) en met (rechts) aanduiding van de verschillende bodemhorizonten.

Plan 8: Overzichtskarta van de profielregistraties (digitaal; 1:250; 08/05/2023)

2.2.3 Sporen en structuren

Manifestatie archeologische site aan huidig oppervlak

Er werden geen sporen, structuren of archeologische ensembles aangetroffen aan het oppervlak van het onderzoeksterrein.

Stratigrafie van de site

Het bodemarchief omvatte één archeologisch relevant niveau, onmiddellijk onder de bouwvoor. Dit niveau bevond zich tussen + 6,08 m TAW en + 6,82 m TAW (Plan 13). Het maaiveld bevond zich tussen + 6,88 m TAW en + 7,70 m TAW. Perceel 481K (+ 7,24 - +7,70 m TAW) ligt ca. 0,50 m hoger dan perceel 485Y (+ 6,88 - + 7,11 m TAW). Het archeologisch vlak werd bijgevolg aangelegd op een diepte tussen ca. 40 en 90 cm onder het maaiveld (Plan 12).

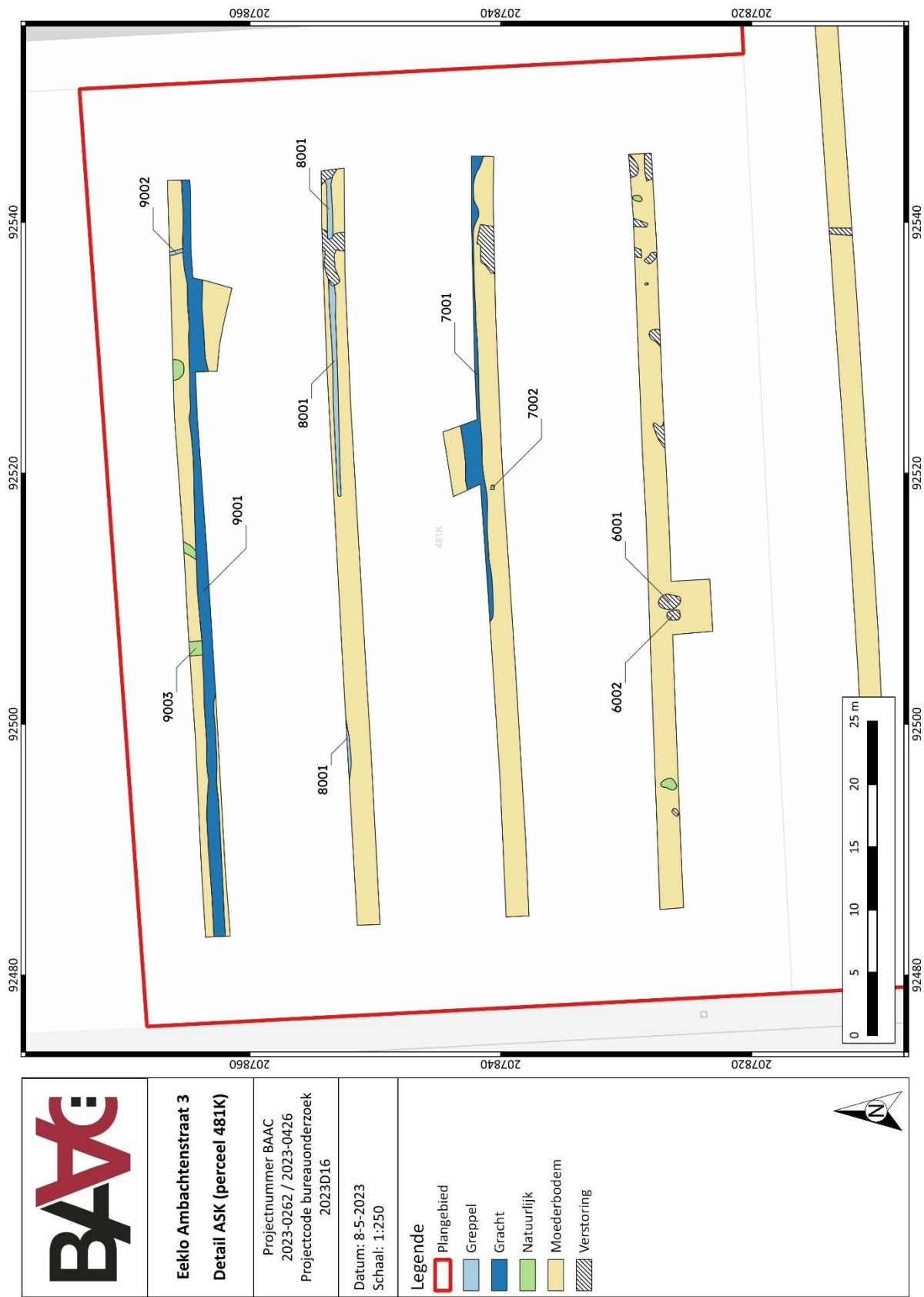

Weergave onderzoek: kaarten¹⁶

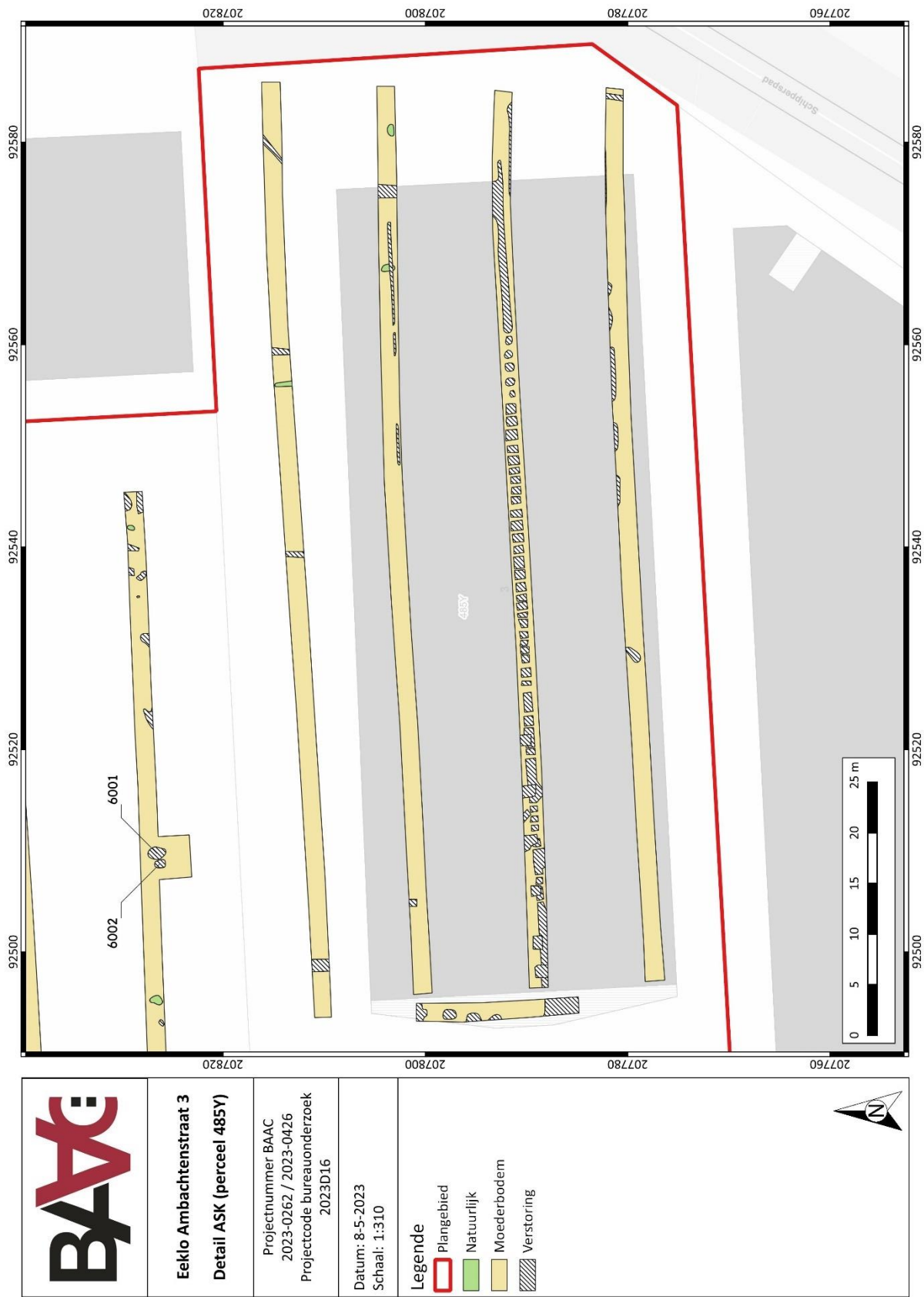

Plan 9: Algemeen sporenplan van het onderzoek (digitaal; 1:250; 08/05/2023)

¹⁶ Plannen op meer gedetailleerde schaal opgenomen in de bijlagen.

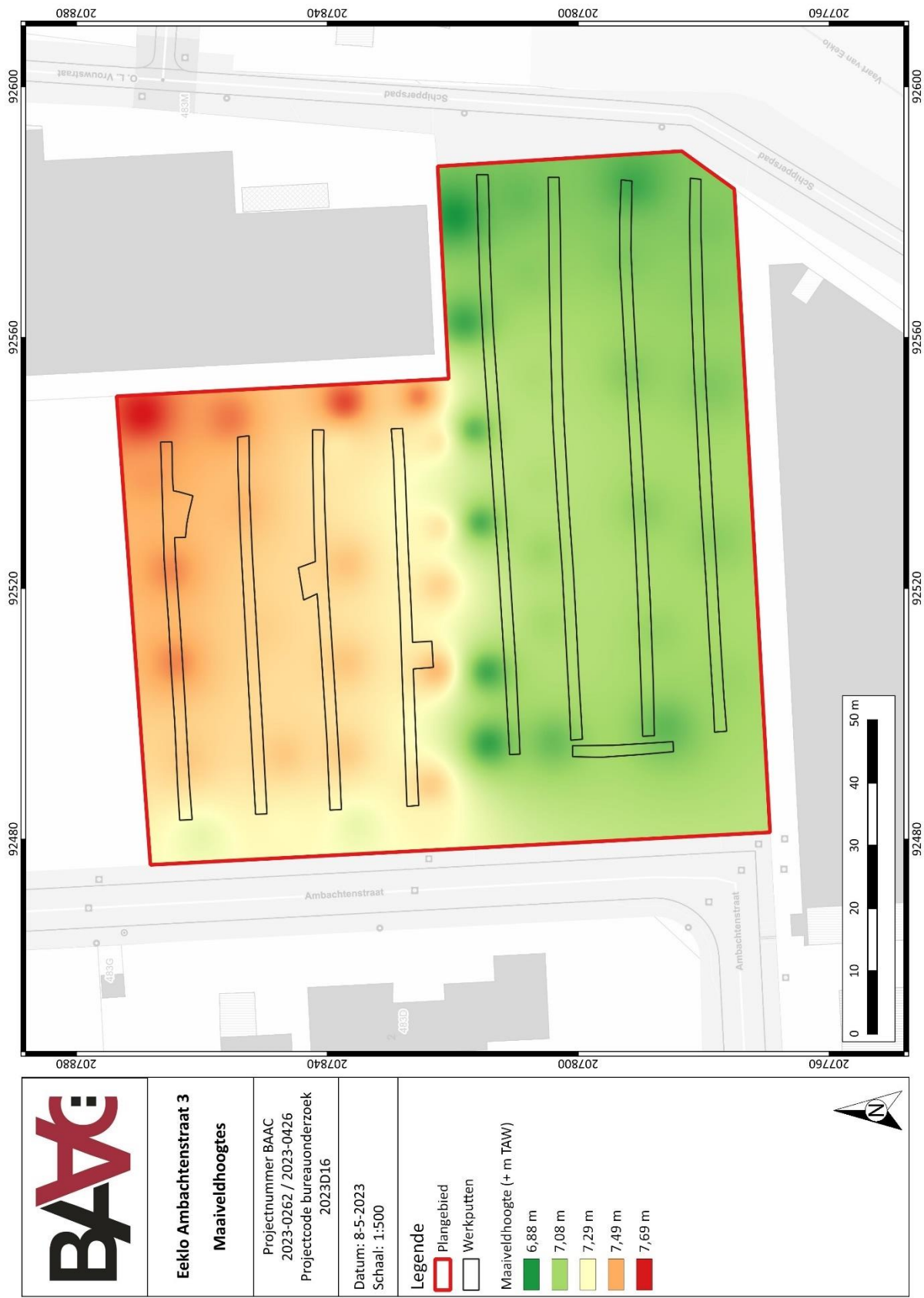

Plan 10: Detail algemeen sporenplan ter hoogte van perceel 481K (digitaal; 1:250; 08/05/2023)

Plan 11: Detail algemeen sporenplan ter hoogte van perceel 485Y (digitaal; 1:250; 08/05/2023)

Plan 12: Weergave van de maaiveldhoogtes (digitaal; 1:250; 08/05/2023)

Plan 13: Weergave van de vlakhoogtes (digitaal; 1:250; 08/05/2023)

Beschrijving sporenbestand

Tijdens het veldonderzoek werden negen werkputten en drie kijkvensters aangelegd. Perceel 485Y was volledig verstoord. Buiten verschillende diepgaande verstoringen en een aantal kleinere natuurlijke sporen, werden geen sporen aangetroffen op dit terrein. De recente verstoringen zijn in bepaalde zones, zoals in het oosten van het terrein, nog zichtbaar aan het oppervlak (zoals funderingspalen ter hoogte van werkput 5). De verstoringen kunnen gelinkt worden aan de bouw en de recente sloop van de voormalige bebouwing binnen het plangebied. Ook bij de aanleg van de sleuven bleek de bodem tot op grote diepte verstoord te zijn door sloop- en bouwwerkzaamheden in een recent verleden.

Figuur 11: Verstoringen ter hoogte van perceel 485Y (WP2 - WP3 - WP4 - WP5)

Figuur 12: Funderingsrestanten uit werkput 2

Ter hoogte van perceel 481K daarentegen werd een relatief onverstoord bodem vastgesteld. Hier werden in totaal acht sporen aangeduid in het vlak. Op dit perceel werden twee grachten en twee kleinere greppels aangesneden. Verschillende sporen werden initieel geïnterpreteerd als antropogene sporen, na couperen bleek het echter om recente verstoringen (S6001 en 6002) te gaan of om sporen van natuurlijke aard (S7002 en 9003).

Tabel 1: Aangetroffen sporen tijdens het onderzoek¹⁷

SPOOR	WERKPUT	VLAK	INTERPRETATIE
6001	WP6	1	RECENTE KUIL
6002	WP6	1	RECENTE KUIL
7001	WP7	1	GRACHT
7002	WP7	1	NATUURLIJK
8001	WP8	1	GREPPEL
9001	WP9	1	GRACHT
9002	WP9	1	GREPPEL
9003	WP9	1	NATUURLIJK

Grachten

Ter hoogte van perceel 481K werden twee grachten aangesneden. S7001 werd gekenmerkt door zandige donkergrijze tot bruinbeige gevlekte vulling. Het scherp afgelijnde spoor werd gecoupeerd en bleek ca. 70 cm diep bewaard te zijn (Figuur 13). S9001 had een homogene donkergrijze tot zwarte humeuze vulling. Het spoor had een eerder vage aflijning en was slechts 20 cm diep bewaard (Figuur 14). De greppels lopen parallel aan elkaar en hebben een oost-west oriëntatie. Aangezien de grachten het verloop van de proefsleuven volgden, werden twee kijkvensters aangelegd. In de kijkvensters bleek S7001 ca. 1,50 m breed te zijn, S9001 was ca. 1,30 m breed. Mogelijk gaat het om 19de-eeuwse perceelsgrachten. Zo is te zien dat S7001 op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840), mooi samenvalt met de perceelsgrens (Plan 14).

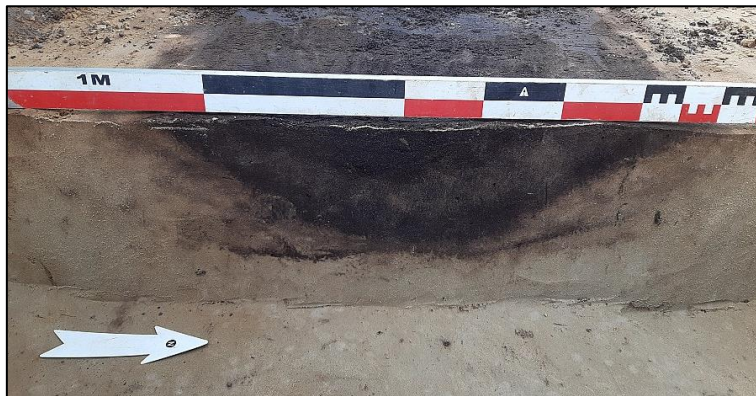
¹⁷ Zie bijlage 1 voor volledige sporenlijst

Figuur 13: Gracht S7001

Figuur 14: Gracht S9001

Plan 14: Allesporenkaart op Atlas der Buurtwegen (ca. 1840)

Greppels

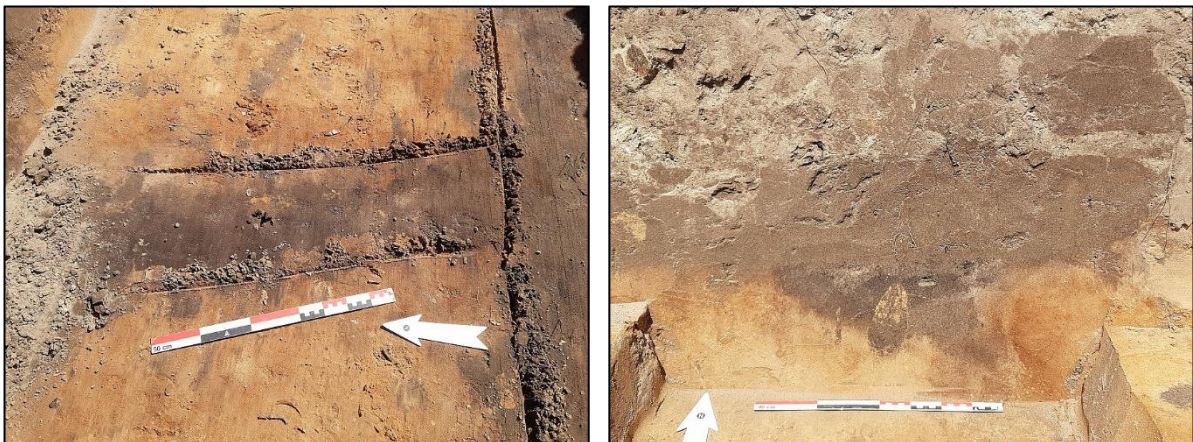
Naast de grachten werden ook twee kleinere greppels aangesneden. S8001 had een homogene, humeuze vulling met een donkergrijze tot zwarte kleur (Figuur 15). De greppel had een vage aflijning en werd gekenmerkt door een hoge mate van bioturbatie. Het spoor was ca. 50 cm breed en heel ondiep en slecht bewaard. De greppel had net zoals de grachten een oost-west oriëntatie. Tot slot werd in werkput 9, dwars op gracht S9001, een smal greppelfragment aangesneden. Het greppeltje was slechts 30 cm breed en had een homogene donkergrijze tot bruine vulling. Na couperen bleek het spoor slechts 13 cm diep te zien. Ook in de coupe is de bioturbatie zichtbaar (Figuur 16).

Aangezien geen dateerbaar vondstmateriaal in relatie met deze greppels werd aangetroffen, is het onmogelijk om een datering voor deze sporen te geven. De aflijning van de sporen was wel iets diffuser dan de scherpe aflijning van grachten S7001 en 9001, wat doet vermoeden dat de greppels mogelijk ouder zijn. Wat betreft de functie van de greppels kan er ook geen duidelijkheid worden gegeven. Het betreft vermoedelijk perceelsgreppels of afwateringsgreppels. Maar op basis van historisch kaartmateriaal kan hierover echter geen zekerheid gegeven worden.

Figuur 15: Greppel S8001

Figuur 16: Greppel S9002

2.2.4 Vondsten

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen vondsten ingezameld.

2.2.5 Stalen

Er werden geen grondstalen genomen voor verdere analyse ten behoeve van absolute dateringen (14C, OSL), micromorfologisch onderzoek, textuuranalyse of palynologisch onderzoek. Het aanwenden van deze technieken valt niet binnen de doelstelling van dit vooronderzoek.

2.3 Synthese onderzoeksresultaten

2.3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden slechts weinig archeologische sporen aangetroffen die het terrein kunnen dateren. Perceel 485Y was volledig verstoord. De diepgaande verstoringen kunnen gelinkt worden aan de bouw en de recente sloop van de voormalige bebouwing op dit perceel.

De archeologisch relevante sporen bevonden zich in het noorden van het terrein (perceel 481K). Hier werden twee grachten en twee greppels aangesneden. De grachten hadden een scherpe aflijning en zijn vrij goed bewaard. Eén van de grachten valt samen met een perceelsgrens op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840). Hoogstwaarschijnlijk gaat het dus om een 19de-eeuwse perceelsgracht. De aflijning van de aangesneden greppels was eerder diffuus. De greppels waren bovendien zeer ondiep bewaard. De greppels komen niet voor op historische kaarten zoals de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) of de historische kaart van Popp (1842-1879). De greppels zijn bijgevolg hoogstwaarschijnlijk ouder dan de nieuwste tijd. Dit kon helaas niet bevestigd worden door vondstmateriaal. Het betreft mogelijk perceelsgreppels of afwateringsgreppels, maar op basis van historisch kaartmateriaal kan hierover echter geen zekerheid gegeven worden. Buiten de aangesneden greppels en grachten werden geen andere antropogene sporen zoals kuilen of paalkuilen aangetroffen. Er zijn bijgevolg geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een nederzetting of bewoningssite.

De reden voor het ontbreken van relevante archeologische sporen is moeilijk te bepalen. De afwezigheid heeft mogelijk te maken met het landgebruik van het terrein in het verleden. Perceel 481K was lange tijd in gebruik als akkerland, waarna het minstens vanaf het midden van de 20ste eeuw in gebruik werd genomen als grasland. Het perceel werd later nooit bebouwd. Er was veelal sprake van een A-C profiel, waardoor het sporenvak (deels) verstoord kan zijn door landbouwactiviteiten. Hetzelfde geldt voor perceel 485Y dat pas tussen 2000-2003 bebouwd werd. Een bijkomende redenen voor de afwezigheid van relevante archeologische sporen op dit perceel heeft te maken met het feit dat grote delen van het terrein volledig verstoord zijn door de sloop- en bouwwerkzaamheden in een recent verleden. De bodem is hierdoor op veel plaatsen tot op grote diepte vergraven. Het sporenvak is op deze locaties niet meer leesbaar.

2.3.2 Confrontatie met resultaten eerder vooronderzoek

Aardkundige interpretaties

Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek ter hoogte van perceel 481K bleek de bodem een AC-profiel te vertonen, veelal met een -al dan niet verstoorde- Ap2-horizont, zonder AC-overgangshorizont tussen beide. De top van de moederbodem (C-horizont) bevindt zich 50 à 70 cm onder het maaiveld. Het beeld van een AC-bodemprofiel zonder overgangshorizont werd tijdens het proefsleuvenonderzoek grotendeels bevestigd.

In profielen 1.1 en 3.1 bevindt zich boven de Ap-horizont nog een Au-horizont: een artificiële horizont, te linken aan de sloopwerken van het voormalige pand. In profiel 3.1 bevindt zich zeer lokaal een AC-overgangshorizont tussen de Ap- en C-horizonten. Het zeer lokale aspect van deze AC-overgangshorizont leert waarom deze niet waargenomen werd tijdens het landschappelijk bodemonderzoek, en is een extra argument dat de aftopping van de moederbodem bewijst. In profiel 6.1 rust de Ap-horizont echter niet op een zuivere C-horizont, maar op een BC-overgangshorizont.

De waarnemingen tijdens het proefsleuvenonderzoek sluiten ook aan bij de geologische kaart. Het veenpakket in profiel 1.1 is conform de verwachtingen via de quartairgeologische kaart (1:50:000) waarin het plangebied gekarteerd is als type KFcX, waarbij karteereenheid F staat voor fluvioperioglaciale afzettingen uit het weichseliaan, inclusief enige intercalaties. De bovenliggende C-horizont, alsook de moederbodem in de andere profielen, is opgebouwd uit fijn zand. Dit is conform de verwachtingen op basis van het voorafgaand bureauonderzoek en het voorafgaand landschappelijk booronderzoek. Hierbij is dit zand ofwel een stuifzand van eolische origine, of zand van fluvioperioglaciale origine.

Historische en archeologische context

Op basis van het bureauonderzoek en het reeds uitgevoerde landschappelijk bodemonderzoek op perceel 481K werd een vrij hoge archeologische verwachting opgesteld. Het landschappelijk bodemonderzoek toonde aan dat de verwachting voor steentijdsites erg laag is. Dit landschappelijk booronderzoek had eveneens als besluit dat archeologische waarden in de vorm van grondsporen een matig tot hoge kans op bewaring hebben. Voor de metaaltijden is er een lage tot matige verwachting vanwege een archeologische waarde in de directe omgeving. Voor de Romeinse tijd tot de vroege middeleeuwen is er eveneens een matige tot lage verwachting. Voor deze perioden zijn tot op de dag van vandaag geen archeologische waarden aangetroffen in de omgeving van het plangebied. De verwachting op sporen vanaf de volle middeleeuwen en recentere perioden is eerder matig in te schatten gezien de periferische ligging van het plangebied ten opzichte van de stadskern van Eeklo. Het historische kaartmateriaal wijst ook op een eerder rurale en agrarische invulling van het plangebied en zijn omgeving tot het eind van de 20ste eeuw. Te verwachten sporen uit deze periode zullen dus eerder te maken hebben met landbouw, -gebruik en -verdeling.

Uit het proefsleuvenonderzoek bleek echter dat bij de latere bebouwing op perceel 485Y de ondergrond volledig verstoord werd. Ter hoogte van perceel 481K, waar een relatief onverstoord bodem vastgesteld werd, dient de archeologische verwachting eveneens bijgesteld te worden van hoog naar laag. De opgetekende sporen in deze zone van het plangebied kunnen gelinkt worden aan landgebruik en landindeling. Er werden slechts weinig relevante archeologische sporen gedocumenteerd, bovendien zijn de sporen eerder slecht bewaard en leveren deze nauwelijks kenniswinst op. Zodoende bevat het onderzoeksgebied zeer weinig potentieel op kenniswinst.

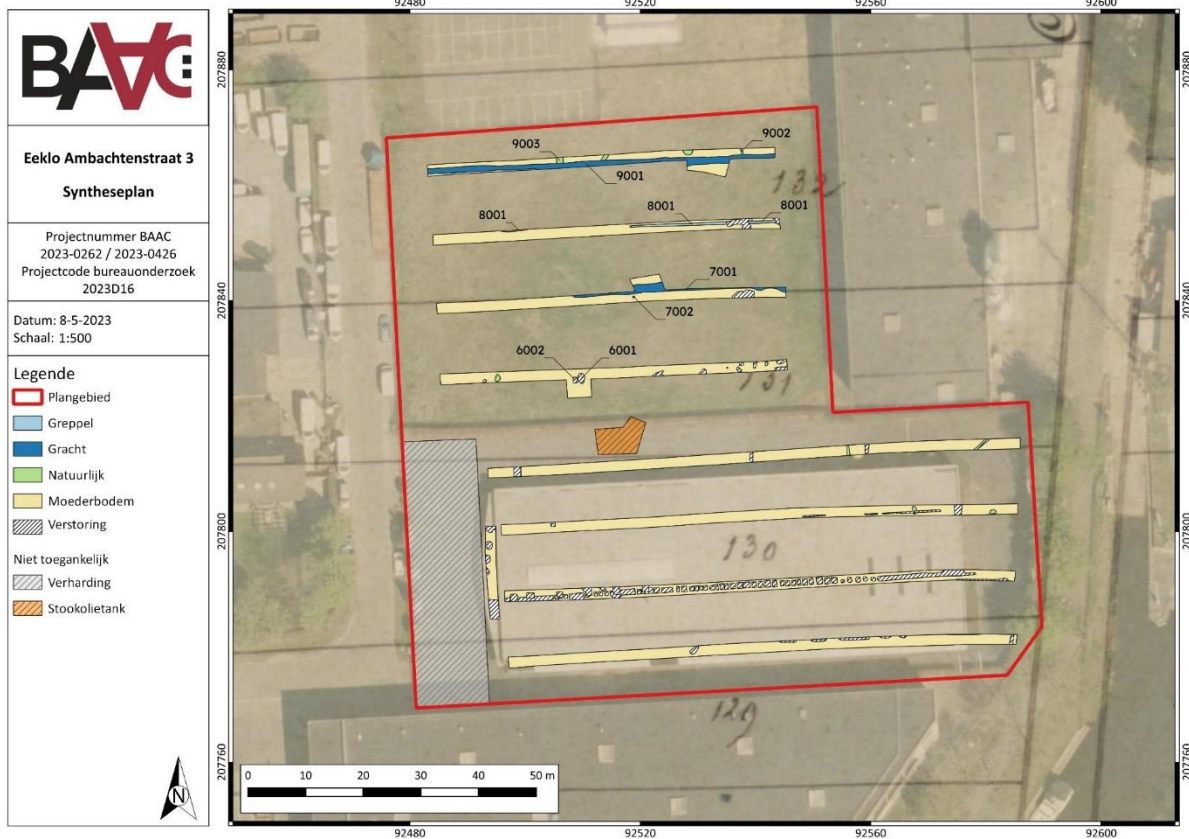
2.3.3 Verwachting archeologisch erfgoed

Na het proefsleuvenonderzoek kan gesteld worden dat de archeologische verwachting voor het aantreffen van archeologische sporen en structuren in het gehele plangebied bijgesteld moet worden naar een lage tot zeer lage verwachting. Aangezien er geen sporen werden aangetroffen die kunnen gerelateerd worden aan een nederzetting, wordt de archeologische waarde van deze vindplaats laag ingeschat. Het ligt niet binnen de verwachting dat er zich binnen het onderzoeksterrein relevante sporen van bewoning bevinden. Er zijn geen aanwijzingen die erop wijzen dat binnen het plangebied nog relevante archeologische sporen bewaard zijn gebleven met potentieel op kenniswinst.

Daarnaast heeft het proefsleuvenonderzoek aangetoond dat een groot deel van het plangebied (perceel 485Y) reeds verstoord is door recente bouw- en sloopactiviteiten. Deze activiteiten hebben een duidelijk versturende impact gehad op de mogelijk aanwezige archeologisch relevante sporen. Door de vele recente verstoringen is de verwachting voor de aanwezigheid van archeologisch erfgoed op dit perceel zeer klein.

2.3.4 Synthesepan

Op onderstaande synthesekaart worden de aangelegde proefsleuven weergegeven met de gedocumenteerde sporen op de orthofoto en de Atlas der Buurtwegen. Ook de reden tot afwijking van het vooropgestelde proefsleuvenplan in het Programma van Maatregelen worden weergegeven op het plan (Plan 15).

Plan 15: Synthesepan: ASK op meest recente orthofoto en Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (digitaal; 1:1; 08/05/2023)

2.3.5 Onderzoeksvragen: antwoorden

Bodem en paleolandschap

- *Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?*

Alle vier bodemprofielen tonen een top laag (A-horizonten) die de moederbodem abrupt afdakt. In profielen 1.1 en 3.1 bevindt zich boven de Ap-horizont nog een Au-horizont: een artificiële horizont. Deze Au-horizonten worden gekenmerkt door o.a. de aanwezigheid van een antropogene puin-/grindlaag. In profiel 3.1 bevindt zich zeer lokaal een AC-overgangshorizont tussen de Ap- en C-horizonten. In profiel 6.1 rust de Ap-horizont echter niet op een zuivere C-horizont, maar op een BC-overgangshorizont, te oordelen aan de ijzeraanrijking aan de top. In de andere boorpunten gaat de top laag rechtstreeks over op de moederbodem. Deze bevat ijzervlekken, die in profiel 1.1 een gleyig aspect aannemen, waardoor deze gelezen wordt als een Cg-horizont. In profiel 1.1 is onderaan het profiel, onder de Cg-horizont en met de bovengrens op een diepte van 135 cm onder het maaiveld een veenpakket waargenomen (H-horizont).

- *Komt de registratie overeen met deze zoals gekend uit het landschappelijk bodemonderzoek? Bespreek.*

De waarnemingen tijdens het proefsleuvenonderzoek komen grotendeels overeen met de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek op perceel 481K: een AC-profiel zonder overgangshorizont. In profiel 3.1 bevindt zich een AC-overgangshorizont. Deze komt slechts zeer lokaal voor waardoor deze tijdens het landschappelijk bodemonderzoek niet waargenomen werd.

Sporenbestand

- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.*

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden slechts een beperkt aantal archeologisch relevante sporen aangesneden. Perceel 485Y was volledig verstoord. De diepgaande verstoringen kunnen gelinkt worden aan de bouw en de recente sloop van de voormalige bebouwing op dit perceel. De archeologisch relevante sporen bevonden zich op perceel 481K. Hier werden twee grachten en twee greppels aangesneden. Buiten de aangesneden greppels en grachten werden geen andere antropogene sporen zoals kuilen of paalkuilen aangetroffen. Er zijn bijgevolg geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een nederzetting of bewoningssite. De afwezigheid van archeologisch erfgoed heeft mogelijk te maken met het landgebruik van het terrein in het verleden. Er was veelal sprake van een A-C profiel, waardoor het sporenveld (deels) verstoord kan zijn door landbouwactiviteiten. Bovendien zijn grote delen van het plangebied in een recent verleden tot op grote diepte vergraven (cfr. bouw en sloop voormalige bebouwing).

- *Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*

Er werden slechts vier antropogene sporen aangesneden in het noorden van het plangebied. Het grootste deel van het onderzoeksterrein werd gekenmerkt door heel wat recente antropogene verstoringen, waaronder massieve funderingen. Daarnaast werden verspreid over het terrein enkele natuurlijke sporen opgetekend.

- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*

De aangetroffen grachten kenden een relatief goede bewaring. Deze werden gekenmerkt door een scherpe aflijning en weinig bioturbatie. De diepte varieerde van 20 tot 70 cm. De greppels daarentegen bleken zeer ondiep bewaard te zijn. Ook de aflijning van deze sporen was diffuser dan van de grachten.

- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*

Nee, de sporen maken geen deel uit van structuren.

- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*

Eén van de grachten valt samen met een perceelsgrens op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840). Hoogstwaarschijnlijk gaat het dus om een 19de-eeuwse perceelsgracht. De aflijning van de aangesneden greppels was eerder diffuus. De greppels waren bovendien zeer ondiep bewaard. De greppels komen niet voor op historische kaarten zoals de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) of de historische kaart van Popp (1842-1879). De greppels zijn bijgevolg hoogstwaarschijnlijk ouder dan de nieuwste tijd. Een meer nauwkeurige datering is echter niet mogelijk omdat uit deze sporen geen vondstmateriaal werd ingezameld. Het betreft mogelijk perceelsgreppels of afwateringsgreppels, maar op basis van historisch kaartmateriaal kan hierover echter geen zekerheid gegeven worden.

- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd geen archeologische vindplaats vastgesteld.

- *Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*

Niet van toepassing.

- *Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*

De waarde van de aangetroffen sporen is laag. Ze kennen een eerder slechte bewaringstoestand en konden slechts op een beperkte onverstoorde zone opgetekend worden. Zodoende zijn deze sporen moeilijk te interpreteren. Het plangebied als geheel heeft daarom ook een lage informatiewaarde.

Verder archeologisch onderzoek

Aangezien er geen waardevolle vindplaats aanwezig is en dus geen verder archeologisch onderzoek wordt geadviseerd, zijn de onderzoeksvragen met betrekking tot verder onderzoek niet beantwoord.

2.4 Besluit

2.4.1 Potentieel op kennisvermeerdering

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden slechts weinig archeologisch relevante sporen aangesneden. Bovendien is de waarde van deze gedocumenteerde sporen zeer laag. Ze kennen een slechte bewaringstoestand en konden slechts op een eerder kleine onverstoorde zones opgetekend worden. Zodoende zijn deze sporen te gering in aantal en moeilijk te interpreteren waardoor deze niet specifiek genoeg zijn om van een waardevolle archeologische site te kunnen spreken. Het plangebied als geheel heeft daarom ook een lage informatiewaarde en weinig potentieel op kenniswinst. Daarnaast wordt de kans op het aantreffen van meer archeologische sporen of een potentieel leefniveau zeer laag geacht. Het proefsleuvenonderzoek heeft aangetoond dat de bodemopbouw binnen grote delen van het plangebied tot op grote diepte ernstig verstoord is. Indien zich een archeologische site binnen de grenzen van het plangebied heeft bevonden is deze naar alle waarschijnlijkheid door menselijke ingrepen in de 21ste eeuw grotendeels vernietigd. Verder onderzoek zal met andere woorden geen kenniswinst opleveren. De geplande werken bedreigen geen archeologisch erfgoed.

2.4.2 Afweging noodzaak verder vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er voldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek¹⁸ is verder vooronderzoek niet aangewezen.

¹⁸ ONROEREND ERFGOED VLAANDEREN 2020 fig.3

3 Samenvatting

De voorliggende nota omvat de uitgestelde uitvoer van de maatregelen opgelegd na eerder archeologisch vooronderzoek. Voor het onderzochte terrein werden twee archeologienota's opgemaakt. De resultaten van het bureauonderzoek en het landschappelijk bodemonderzoek ter hoogte van perceel 481K werden gerapporteerd in de archeologienota "*Archeologienota Eeklo, Ambachtenstraat 3 - Nieuwbouw*" (ID25426).¹⁹ Voor de sloop van het bestaande winkelgebouw op perceel 485Y werd een aparte archeologienota opgemaakt: "*Archeologienota Eeklo, Ambachtenstraat 3 - Sloopdossier*" (ID24658).²⁰ Aangezien het proefsleuvenonderzoek in beide zones gelijktijdig uitgevoerd werd, worden de resultaten van dit onderzoek gebundeld en gerapporteerd in één nota. De opdrachtgever plant op het terrein een uitbreiding van de huidige fabriek.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden slechts weinig archeologische sporen en/of vondsten aangetroffen die het terrein kunnen dateren. Perceel 485Y was volledig verstoord. De diepgaande verstoringen kunnen gelinkt worden aan de bouw en de recente sloop van de voormalige bebouwing op dit perceel. De archeologisch relevante sporen bevonden zich in het noorden van het terrein, op perceel 481K. Hier werden twee grachten en twee greppels aangesneden. Eén van de grachten valt samen met een perceelsgrens op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840). Hoogstwaarschijnlijk gaat het dus om een 19de-eeuwse perceelsgracht. De aflijning van de aangesneden greppels was eerder diffuus. De greppels waren bovendien zeer ondiep bewaard. De greppels komen niet voor op historische kaarten zoals de Atlas der Buurtwegen of de historische kaart van Popp (1842-1879). De greppels zijn bijgevolg hoogstwaarschijnlijk ouder dan de nieuwste tijd. Een meer nauwkeurige datering is echter niet mogelijk omdat uit deze sporen geen vondstmateriaal werd ingezameld. Het betreft mogelijk perceelsgreppels of afwateringsgreppels, maar op basis van historisch kaartmateriaal kan hierover echter geen zekerheid gegeven worden. Buiten de aangesneden greppels en grachten werden geen andere antropogene sporen zoals kuilen of paalkuilen aangetroffen. Er zijn bijgevolg geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een nederzetting of bewoningssite.

De afwezigheid van relevante archeologische sporen heeft mogelijk te maken met het landgebruik van het terrein in het verleden. Er was veelal sprake van een A-C profiel, waardoor het sporenvak (deels) verstoord kan zijn door landbouwactiviteiten. Een bijkomende reden voor de afwezigheid van relevante archeologische sporen op perceel 485Y heeft te maken met het feit dat grote delen van het terrein volledig verstoord zijn door de sloop- en bouwwerkzaamheden in een recent verleden.

Concluderend kan gesteld worden dat de aangetroffen sporen te gering zijn in aantal en niet specifiek genoeg om van een waardevolle archeologische site te kunnen spreken. Het plangebied als geheel heeft daarom ook een lage informatiewaarde en weinig potentieel op kenniswinst. Daarnaast wordt de kans op het aantreffen van meer archeologische sporen zeer laag geacht. De waarde van het aangetroffen archeologische ensemble was met andere woorden te beperkt waardoor bij vervolgonderzoek geen kenniswinst meer te behalen zou zijn.

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek werd er voldoende informatie over de afwezigheid van een archeologische site verzameld. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Verder vooronderzoek is niet aangewezen. Er wordt dan ook geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd.

¹⁹ ZWITSER et al. 2023

²⁰ ZWITSER & VAN BELLE 2022

4 Lijsten

4.1 Figurenlijst

Figuur 1: Doorsnedes van de toekomstige inplanting.....	10
Figuur 2: Foto's van het terrein ter hoogte van perceel 485Y tijdens het onderzoek	16
Figuur 3: Foto's van het terrein ter hoogte van perceel 481K tijdens het onderzoek	16
Figuur 4: Foto's methodiek.....	17
Figuur 5: Niet uitgebroken verharding van de voormalige parking	19
Figuur 6: Stookolietank ter hoogte van perceel 485Y	19
Figuur 7: Profiel 1.1 zonder (links) en met (rechts) aanduiding. van de verschillende bodemhorizonten.....	22
Figuur 8: Profiel 3.1 zonder (links) en met (rechts) aanduiding van de verschillende bodemhorizonten.....	23
Figuur 9: Profiel 6.1 zonder (links) en met (rechts) aanduiding van de verschillende bodemhorizonten.....	23
Figuur 10: Profiel 9.1 zonder (links) en met (rechts) aanduiding van de verschillende bodemhorizonten.....	24
Figuur 11: Verstoringen ter hoogte van perceel 485Y (WP2 - WP3 - WP4 - WP5).....	31
Figuur 12: Funderingsrestanten uit werkput 2	32
Figuur 13: Gracht S7001	34
Figuur 14: Gracht S9001.....	35
Figuur 15: Greppel S8001.....	37
Figuur 16: Greppel S9002.....	37

4.2 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied op topografische kaart (digitaal; 1:10.000; 05/05/2023)	2
Plan 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) (digitaal; 1:250; 05/05/2023).....	3
Plan 3: Advieszones proefsleuvenonderzoek op orthofoto (digitaal; 1:1; 05/05/2023).....	6
Plan 4: Plangebied van de sloop met weergave van toekomstige inplanting op orthofoto (digitaal; 1:1; 12/12/2022).....	8
Plan 5: Inplantingsplan nieuwe toestand met aanduiding perceel 481K en 485Y (rood)	9
Plan 6: Inplanting voorgeschreven proefsleuven op orthofoto (AN ID24658/25426) (digitaal; 1:1; 05/05/2023).....	15
Plan 7: Aangelegde proefsleuven en kijkvensters, met aanduiding reden tot afwijkingen (digitaal; 1:1; 05/05/2023).....	20
Plan 8: Overzichtskaart van de profielregistraties (digitaal; 1:250; 08/05/2023).....	24
Plan 9: Algemeen sporenplan van het onderzoek (digitaal; 1:250; 08/05/2023).....	26
Plan 10: Detail algemeen sporenplan ter hoogte van perceel 481K (digitaal; 1:250; 08/05/2023).....	27
Plan 11: Detail algemeen sporenplan ter hoogte van perceel 485Y (digitaal; 1:250; 08/05/2023).....	28
Plan 12: Weergave van de maaiveldhoogtes (digitaal; 1:250; 08/05/2023)	29
Plan 13: Weergave van de vlakhoogtes (digitaal; 1:250; 08/05/2023)	30
Plan 14: Allesporenkaart op Atlas der Buurtwegen (ca. 1840).....	36
Plan 15: Synthesepan: ASK op meest recente orthofoto en Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) (digitaal; 1:1; 08/05/2023).....	40

4.3 Tabellenlijst

Tabel 1: Aangetroffen sporen tijdens het onderzoek.....	33

---

5 Bibliografie

DATABANK ONDERGROND VLAANDEREN, 2023. Portaal. Available at:
<https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/>.

GEOPUNT VLAANDEREN, 2023. Catalogus. Available at:
<https://www.geopunt.be/catalogus>.

ZWITSER, N. & VAN BELLE, A., 2022. *Archeologienota Eeklo, Ambachtenstraat 3 – Sloopdossier. BAAC Vlaanderen, Rapport Nr. 2357*, Evergem. Available at:
<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/24658>.

ZWITSER, N., DESMET, C., DEWAELE, L., VAN BELLE, A. & CORNELIS, L., 2023. *Archeologienota Eeklo, Ambachtenstraat 3 – Nieuwbouw. BAAC Vlaanderen, Rapport Nr. 2388*, Evergem.

---

6 Bijlagen

6.1 Sporenlijst

6.2 Fotolijst

6.3 Allesporenkaart

Bijlage 1: Sporenlijst - Eeklo Ambachtenstraat 3 (2023-0262/2023-0426 - 2023D16)

Spoor	WP	Vlak	Interpretatie	Vorm	Textuur	Kleur	Aflijning	Hom-Het	Mate bioturbatie	Coupe (J/N)	Getekend (J/N)	Bewaarde diepte (cm)	Datum
6001	6	1	RECENTE KUIL	RECHTHOEKIG	ZAND	DGR BE VLEKJES	SCHERP	HET	MATIG	N	N		4/05/2023
6002	6	1	RECENTE KUIL	OVAAL	ZAND	DGR BE VLEKJES	SCHERP	HET	MATIG	J	N		4/05/2023
7001	7	1	GRACHT	LINEAIR	ZAND	DGRBRBE GEVLEKT	SCHERP	HET	WEINIG	J	N	70	4/05/2023
7002	7	1	NATUURLIJK	RECHTHOEKIG	ZAND	DGR	MATIG	HOM	MATIG	J	N		4/05/2023
8001	8	1	GREPPEL	LINEAIR	ZAND	DGRZWA HUMEUS	VAAG	HOM	VEEL	N	N		4/05/2023
9001	9	1	GRACHT	LINEAIR	ZAND	DGRZWA HUMEUS	SCHERP	HOM	MATIG	J	N	20	4/05/2023
9002	9	1	GREPPEL	LINEAIR	ZAND	DGRBR	MATIG	HOM	MATIG	J	N	13	4/05/2023
9003	9	1	NATUURLIJK	LINEAIR	ZAND	DGRZWA HUMEUS	MATIG	HOM	MATIG	J	N		4/05/2023